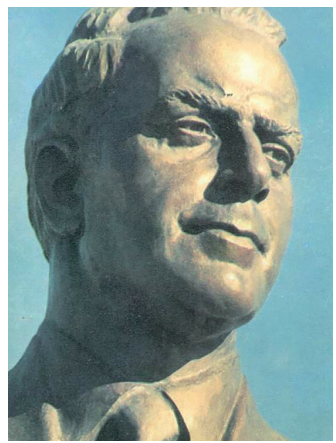

Milli azadlıqdan
şirin nemət yoxdur!

J. Huseynov

**YENİ
AZƏRBAYCAN**

Azərbaycan dövlət müstəqilliyi Azərbaycan xalqının milli servətidir.
Qəzet 1993-cü ilin aprel ayından nəşr olunur. Yeni Azərbaycan Partiyasının orqanı.

06 iyul
2024-cü il,
şənbə
№ 118 (6704)
Qiyməti
60 qəpik

Qarabağ Azərbaycandır!!!

101 il öncənin bugünündən 3 il öncənin bu gününə qədər...

Bax səh. 5

Prezidentlər Şuşada...

Bax səh. 3

Tərəfdaşlığın daha da dərinləşməsinə xidmət edəcək görüş

Bax səh. 3

Bax səh. 4

İqtisadi həmrəylik platforması

“Azərbaycan Respublikası ilə Çin Xalq Respublikası arasında strateji tərəfdaşlığın qurulması haqqında Birgə Bəyannamə”nin ən mühüm detallarından biri Azərbaycanın Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatı (ŞƏT) çərçivəsində Çinlə siyasi, iqtisadi, nəqliyyat-transit təmaslarının əlaqələndirilməsi, ölkəmizin bu nəhəng təşkilatda təmsilçiliyinin təmin edilməsidir. Birgə Bəyannamə faktiki olaraq Azərbaycanın...

Bax səh. 4

Bakının şərti qəbul olunur

Bax səh. 4

Türk dünyasının birliyi və həmrəyliyi önəmlidir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyulun 5-də Şuşada Türkiyə Respublikasının xarici işlər naziri Hakan Fidanı qəbul edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, söhbət zamanı bir neçə gün əvvəl Astanada dostluğun və qardaşlığın nümunəsi olan Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan və Pakistan İslam Respublikasının Baş naziri Məhəmməd Şahbaz Şərif arasında keçirilən üçtərəfli görüş məmnunluqla xatırlandı, bundan sonra bu formatın davamlı olacağına əminlik ifadə edildi. Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanla əldə edilmiş razılığa əsasən, Türkiyənin dövlət başçısının Türkiyə-Niderland matçını izləmək üçün Almaniya səfəri zamanı Şuşada keçiriləcək Zirvə toplantısında qardaş Türkiyəni bu ölkənin vitse-prezidentinin təmsil edəcəyi vurğulandı...

Bax səh. 3

Azad rəqabətə və şəffaflığa əsaslanan tərəfdaşlıq...

Dövlət-özl sektor əməkdaşlığı dövlətin investisiya gücünə əlavə güc qatır, qeyri-neft sektorunun inkişafına töhfə verir. Bu məsələ Bakıda keçirilən “29 İqlim Söhbəti: COP29-a gedən yol” təşəbbüsü çərçivəsində BMT-nin Azərbaycanda ki nümayəndəliyi və “PwC Azərbaycan” şirkətinin təşkilatçılığı ilə keçirilən “Dayanıqlı inkişaf naminə dövlət-özl tərəfdaşlığı” mövzusunda sammitdə iqlim dəyişikliyi və əsas diqqət mərkəzində olub, ətraf mühitin qorunması istiqamətində çoxplanlı tədbirlərdə bütün tərəflərin birgə potensial söylərilərini birləşdirən diqqət cəkilib. İqtisadiyyat nazirinin müavini Sahib Məmmədov bildirib ki, iqtisadi fəaliyyətin və tərəqqinin sürətləndirilməsi üçün platforma rolunu oynayan Ətraf Mühit, Sosial və İdarəetmə...

Bax səh. 5

“29 İqlim söhbəti”...

Bakıda Ətraf Mühit, Sosial və İdarəetmə (ESG) Sammiti keçirilib. BMT-nin Azərbaycan nümayəndəliyi və “PwC Azərbaycan” şirkətinin birgə təşkilatçılığı ilə keçirilən Sammit ölkəmizin 2024-cü ilin noyabrında ev sahibliyi edəcəyi COP29-a həsr olunub.

Kollektiv tərəqqi üçün...

Qeyd edək ki, Sammitdə “29 İqlim söhbəti: COP29-a aparar yol” təşəbbüsü çərçivəsində “Dayanıqlı inkişaf naminə dövlət-özl tərəfdaşlıqları” mövzusunda fikir mübadiləsi aparılıb. Sammitdə çıxış edən Ekologiya və Təbii Sərvətlər naziri, COP29-un prezidenti Muxtar Babayev bildirib ki, özl sektorun öz ambisiyalarını yüksəltməli və kollektiv tərəqqi üçün davamlılıq öhdəliklərini sürətləndirməsi lazımdır: “Birgə işləməklə dövlət və özl qurumların ESG-nin həyata keçirilməsində anlayışlar, strategiyalar və ən yaxşı təcrübələri paylaşa biləcəyi əməkdaşlıq mühitini inkişaf etdirmək söylərini dəstəkləyər bilərik. Ortaq problemlərimiz üçün...”

Bax səh. 6

Mühafizəkarların 14 illik hakimiyyəti başa çatdı

Böyük Britaniyada iyulun 4-də keçirilən parlament seçkilərində Leyboristlər Partiyası qələbə qazanıb. 46 milyon seçicinin olduğu ölkədə seçki günü 650 seçki dairəsində səsvermə qutuları qurulub. Seçki məntəqələri yerli vaxtla saat 07.00-da açılıb və saat 22.00-da bağlanıb. Səsvermə nəticəsində parlamentə 650 deputat seçilib. Parlamentdə üstünlük qazanmaq istəyən partiya əən azı 326 yer lazım idi.

Qeyd edək ki, parlament seçkilərində səsvermə başa çatdıqdan sonra ilk olaraq “exit-poll”un nəticələri açıqlanıb. Keçirilən “exit-poll” Leyboristlər Partiyasının parlamentdə böyük bir üstünlük qazandığını təsdiqləmişdi. Belə ki, sürğuya əsasən Keir Starmerin rəhbərlik etdiyi Leyboristlər Partiyası 650 nəfərlik parlamentdə 410 yer, Mühafizəkarlar Partiyası 131 yer, Liberal Demokratlar 61 yer, Reform partiyası 13 yer, SNP partiyası isə 10 yer qazanıb...

Bax səh. 6

“Əmlak amnistiyası” hansı evlərə şamil olunacaq?

Bax səh. 6

Makronizm üçüncü məğlubiyyətə doğru

Bax səh. 7

Prezident Xocalı Hava Limanında...

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyulun 5-də Xocalı Hava Limanında olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, "Azərbaycan Hava Yolları" Qapalı Cəmiyyətinin (AZAL) prezidenti Samir Rzaev, Xankəndi şəhərində, Ağdərə və Xocalı rayonlarında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəsi Elçin Yusubov dövlətimizin başçısına görülməli işlər barədə məlumat verilib.

Qeyd edək ki, Xocalı rayonunda Xankəndi şəhərindən 10 kilometr şimal-şərqdə, mürkəbbə relyefli ərazidə yerləşən Xocalı Hava Limanı 1974-cü ildə istismara verilib. 2020-ci ildə Birləşmiş Millətlər Təşkilatının ixtisaslaşmış təşkilatı - Beynəlxalq Mülki Aviasiya Təşkilatı (ICAO) Xocalı Hava Limanına UBES indeksi verməklə onun Azərbaycanca məxsus olduğunu təsdiqləyib.

Bildirildi ki, dəniz səviyyəsindən 575 metr hündürlükdə yerləşən Xocalı aeroportunun ərazisi 188,5 hektardır. Hazırda hava limanında 2170 metr uzunluğunda və 45 metr enində bir

uçuş-enmə zolağı, iki sürmə yolu, bir perron və bir terminal mövcuddur. Perron ərazisində hava gəmiləri üçün ümumilikdə üç dayanacaq mövcuddur.

Məlumat verildi ki, Xocalı Hava Limanının infrastrukturunun inkişaf etdirilməsi məqsədilə bir sıra təkmilləşdirmə işlərinin aparılması nəzərdə tutulub. Belə ki, mövcud uçuş-enmə zolağının uzunluğu 3000 metrə, eni isə 60 metrə, genişləndirilib. Hava limanının ərazisinin optimallaşdırılması işləri həyata keçiriləcək və burada ümumi sahənin 177,27 hektar, perron ərazisinin isə 47 min kvadratmetr olması planlaşdırılır.

Görüləcək bütün işlər beynəlxalq norma və standartlara uyğun şəkildə həyata keçiriləcək, hava limanı ön müasir səviyyəyə çatdırılacaq.

Diqqətə çatdırılır ki, işğaldan azad olunan ərazilərin qısa müddətdə bərpası və yenidən qurulması istiqamətində həyata keçirilən işlər arasında hava nəqliyyatı infrastrukturunun yaradılması xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Dövlətimizin başçısının xüsusi diqqət mərkəzində saxladığı bu sahədə görülən işlər nəticəsində Vətən müharibəsindən qısa müddət sonra - 2021-ci ilin oktyabrında Füzuli, bir il sonra isə Zəngilan, Beynəlxalq Hava limanları istifadəyə verilib. Lakin Beynəlxalq Hava Limanının tikintisinin isə bu ilin sonunda başa çatdırılması planlaşdırılır. Xocalı Hava Limanında görülməli işlər bölgənin inkişafına əlavə töhfə verəcək.

Qarabağ Universiteti tarixi formasını bərpa edir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyulun 5-də Xankəndi şəhərində Qarabağ Universitetində görülən işlərə tanış olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, elm və təhsil naziri Emin Əmrullayev ali təhsil ocağında görülən işlərə bağlı dövlətimizin başçısına məlumat verdi.

Bildirildi ki, universitet binasının fasadında rəngləmə işləri aparılıb, əsas giriş hissəsinin isə tarixi formasına qaytarılması üçün əlavə dəyişikliklər edilib. Binanın dəhlizlərinin döşəmələri sökülərək yenilənib, suvaqaltı kommunikasiya xətləri dəyişdirilib. Bütün otaqlar müasir tələblərə uyğun mebel və avadanlıqlarla təchiz olunacaq. Universitetin ərazisində geniş abadlıq işləri görülüb. Binanın qarşısındakı park sökülərək müasir tələblərə uyğun yeni park salınıb.

Qeyd edildi ki, ölkənin və regionun ehtiyacları, həmçinin beynəlxalq əmək bazasının müasir trendləri nəzərə alınmaqla, ilkin mərhələdə Qarabağ Universitetində kadr hazırlığı 6 fakültədə - Pedagoji, İncəsənət, Humanitar və sosial elmlər, İqtisadiyyat, Mühəndislik və Turizm fakültələrində aparılacaq. 2024/2025-ci tədris ili üçün universitetdə ümumilikdə 27 ixtisas üzrə 1120 tələbənin təhsil alması nəzərdə tutulur. Bundan əlavə, universitetdə 8 ixtisas üzrə SABAH qrupları yaradılacaq. Müxtəlif ali təhsil müəssisələrinin birinci tədris ilini (kursunu) bitirmiş tələbələr arasında imtahan və müsahibə keçirilməklə əlavə olaraq 200-250 tələbənin də sentyabrda Qarabağ Universitetinin SABAH qruplarında təhsil alması planlaşdırılır. Bununla bağlı müvafiq elan verilib və qeydiyyat prosesi başlanılıb.

Qəbul aparılacaq ixtisaslar üzrə yeni məzmunlu təhsil proqramlarının hazırlanması işinə start verilib. Beynəlxalq təcrübəyə əsaslanmaqla müasir dövrün tələblərinə uyğun olaraq Qarabağ Universitetinin strukturu hazırlanıb və təsdiqlənib. Eyni zamanda, Qarabağ Universiteti tərəfindən ştat cədvəli təsdiq edilib və ilkin

olaraq universitetdə zəruri vəzifələr üzrə təyinatlar aparılıb. Universitetin inzibati və elmi-pedaqoji kadr potensialının daha peşəkar formalaşdırılması üçün ardıcıl olaraq bir sıra vəzifələr üzrə vakansiya elanları verilib. Program rəhbərləri (dekanlar) üçün vakansiya müraciətləri dəyərləndirilib və müvafiq komissiya tərəfindən müsahibələr keçirilib, hazırda həmin vəzifələrə təyinatlar aparılır.

Qarabağ Universitetinin loqo, brendinq və promo məhsullarının, sosial media strategiyasının, tanıtım videoçarxlarının hazırlanması istiqamətində işlər davam etdirilir.

Tələbələr Qarabağ Universitetinə Dövlət İmtahan Mərkəzinin qəbul imtahanları (I tədris ilinə), Elm və Təhsil Nazirliyinin SABAH qruplarına imtahan və müsahibələri əsasında (II tədris ilinə) cəlb ediləcəklər. Regional təhsil idarələri vasitəsilə buraxılış siniflərində təbiiat işləri aparılır. Yüksək bal toplamış abituriyentlərin Qarabağ Universitetinə səfərlərinin təşkilatı planlaşdırılır.

Diqqətə çatdırıldı ki, Qarabağ Universitetində təhsil alacaq tələbələr üçün bir sıra imtiyazlar da nəzərdə tutulub. Belə ki, burada təhsil alacaq tələbələr ödənişsiz mənzil tipli yataqxana, təqəüd, həmçinin kompüterlə (notbuk) ilə təmin olunaçaqlar. Ən yüksək bal toplayan tələbələrə əlavə təqəüd verilecək. Tələbələr üçün ekoloji təmiz universitet şəhərciyi yaradılacaq.

Xatırladıq ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev 2023-cü il noyabrın 28-də "Qarabağ Universitetinin yaradılması haqqında" Sərəncam imzalayıb. Sərəncama əsasən, regionun sosial-iqtisadi ehtiyaclarına uyğun yüksək ixtisaslı kadr tələbatının ödənilməsi və tarixən mövcud olmuş təhsil ənənələrinin yaşadılması məqsədilə Xankəndi şəhərində yerləşən ali təhsil müəssisəsinin əsasında Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin tabeliyində "Qarabağ Universiteti" publik hüquqi şəxs yaradılıb.

"Qarabağ" hoteli açıldı...

İyulun 5-də Xankəndi şəhərində əsaslı təmir və bərpadan sonra "Qarabağ" hotelinin açılışı olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev açılışda iştirak edib.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər müdiri Ramin Quluzadə dövlətimizin başçısına görülən işlərə bağlı məlumat verdi.

Qeyd edildi ki, hotel ötən əsrin ortalarında istifadəyə verilib. 2023-cü ildə 24 saatlıq antiterror tədbirləri nəticəsində ərazi бүтүvlüyümüzün tam bərpasından sonra Prezident İlham Əliyevin tapşırığına əsasən, hoteldə təmir-bərpa və yenidənqurma işlərinin həyata keçirilməsinə başlandı. Yenidənqurma işlərindən sonra bina ilkin görkəminə qaytarılıb.

Bildirildi ki, hotelin keçmiş adı da qaytarılıb və "Qarabağ" adı ilə fəaliyyət göstərəcək. Müasir səviyyəyə çatdırılan hoteldə Xankəndi şəhərinə səfər edəcək qonaqların rahatlığı üçün hər cür şərait yaradılıb. Burada müxtəlif kateqoriyalı otaqlar var. Binada restoran da qonaqların ixtiyarına verilecək. Hotelə işgüzar görüşlər və tədbirlər keçirmək də mümkün olacaq. Həmin yaxın olan ərazidə abadlıq işləri də görülüb.

Xankəndi Kongres Mərkəzinin təməli qoyuldu

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyulun 5-də Xankəndi Kongres Mərkəzinin təməlini qoyub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlətimizin başçısına layihə barədə məlumat verildi.

Bildirildi ki, Kongres Mərkəzinin ümumi sahəsi 6 min kvadratmetr, tikintialtı sahəsi isə 2 min kvadratmetrə yaxın olacaq. Mərkəzin dörd mərtəbədən və bir zirzəmi qatından ibarət binasında müxtəlif tədbir və ziyafətlərin keçirilməsi üçün zəallar olacaq. Burada əyləncə və istirahət üçün idman zalı, qapalı hovuz və SPA zonası da yaradılacaq.

Dövlətimizin başçısına Kongres Mərkəzi ilə bir kompleksdə yer alan "Xankəndi" hotelinin layihəsi barədə məlumat verildi.

Qeyd edildi ki, hotelin ümumi sahəsi 3800 kvadratmetr, tikintialtı sahəsi isə 900 kvadratmetrdir. Hotelə müxtəlif tipli 105 otaq olacaq. Bundan başqa, burada ən müasir işə məkanları da yaradılacaq. Binanın birinci mərtəbəsində "Lobby Lounge & Terrace" restoranı fəaliyyət göstərəcək.

Vurğulandı ki, Qarabağın özünəməxsus memarlıq üslubunda inşa ediləcək kompleksdə ölkə və beynəlxalq əhəmiyyətli tədbirlərin keçirilməsi üçün ən müasir tələblərə uyğun şərait yaradılacaq.

Dövlətimizin başçısı Xankəndi Kongres Mərkəzinin təməlini qoydu.

"Palace" hotelinin açılışı olub

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyulun 5-də Xankəndi şəhərində əsaslı təmir və bərpadan sonra "Palace" hotelinin açılışında iştirak edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlətimizin başçısına hotelə yaradılan şərait barədə məlumat verildi.

Bildirildi ki, hotelə müxtəlif tipli 54 otaq var. Burada ən müasir işə məkanları da yaradılıb.

Lobbi, açıq və qapalı terras zonalarından ibarət restoranda 300 qonağı qəbul etmək imkanı olacaq. Bundan başqa, burada şəhər yeməyi restoranı, "Şirin Coffee & Bakery", "Cafe Park-Fast Food" və "Dəfnə" restoranları fəaliyyət göstərəcək. Hotelin əyləncə və istirahət zonalarında SPA, sauna və qapalı hovuz, idman zalı yaradılıb.

Xankəndinin mərkəzində yerləşən "Palace" otelindən açılan gözəl mənzərə qonaqların zövqünü oxşayacaq.

İlham Əliyev "İsa Bulağı"nda...

"İsa bulağı" sözləri isə milli ornamentlə yazılıb və bulağın su təminatı da tam bərpa olunub. Bulağın ətrafındakı istirahət mərkəzi və restoran milli üslubda təmir edilib, ərazidə abadlıq işləri aparılıb.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyulun 5-də Şuşada "İsa bulağı" istirahət kompleksinin açılışında iştirak edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Şuşa rayonunda xüsusi nümayəndəsi Aydın Korimov dövlətimizin başçısına kompleksdə yaradılan şərait barədə məlumat verdi.

Bildirildi ki, Vətən müharibəsindən sonra İsa bulağı Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruyucu İdarəsi tərəfindən tam bərpa edilib. Bulağın özü mərmərdən hazırlanıb,

İstirahət kompleksində 4 qonaq evi və bir restoran yerləşir.

Qeyd edək ki, Şuşa şəhərindən dörd kilometr aralıda, dəniz səviyyəsindən təqribən 1300 metr hündürlükdə meşəlik ərazidə yerləşən İsa bulağı Azərbaycanın, o cümlədən Qarabağın ən məşhur istirahət yerlərindən biri hesab olunur. Bulaq Azərbaycan təbiətinin nadir incilərindən sayılır. Yerli əhalinin bu hidronim haqqında məlumatına görə, bulaq XVIII əsrdə ilk dəfə onu qalın meşəlikdə aşkar etmiş İsa adlı əkinçinin adını daşıyır.

Şuşa sutəmizləyici qurğular kompleksində...

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyulun 5-də Şuşa sutəmizləyici qurğular kompleksinin açılışında iştirak edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyinin sədri Zaur Mikayılov dövlətimizin başçısına görülən işlər barədə məlumat verdi.

Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Şuşa şəhəri 2020-ci il noyabrın 8-də şanlı Azərbaycan Ordusu tərəfindən işğaldan azad edildikdən qısa müddət sonra şəhərin içməli su təminatının bərpasına başlanılıb. Mütəxəssislər tərəfindən Şuşanın su mənbələrinin, magistrat xətlərin, paylayıcı şəbəkələrin və digər hidrotexniki qurğuların mövcud vəziyyəti araşdırılaraq məlum olub ki, şəhəri içməli su ilə təmin edən mənbələr və magistrat kəmərlər məqsədlili şəkildə dağıdılıb və nəticədə suyun naqli dayandırılıb.

Təxirəsalınmaz Tədbirlər Proqramına əsasən Kiçik Kirs mənbəyi və Kiçik Kirs-Şuşa magistrat su kəmərinin qəzalı hissələri qısa müddətdə təmir olunub və 2020-ci il noyabrın 25-də Şuşa şəhərinə suyun verilməsi bərpa edilib. Eyni zamanda, Şuşa şəhərinin digər su mənbəyi - Zarıslı suqötürücü qurğusu, uzunluğu 14,3 kilometr olan Zarıslı-Şuşa magistrat su kəmərinin qəzalı hissələrinin bərpasına başlanılıb və 2020-ci il dekabrın 20-də bu mənbədən şəhərə suyun verilməsi təmin edilib.

Şəhərin perspektiv inkişafı, həmçinin ilin müəyyən dövrlərində Kiçik Kirs və Zarıslı mənbələrində məhsuldarlığın kəskin azalması səbəbindən alternativ su mənbəyinin yaradılması layihəsinin icrasına başlanılıb. Bu məqsədlə Daşaltı kəndinin yaxınlığında, Zarıslı çayının məcrasında tutumu 25 min kubmetr olan sutaşpayıcı anbar, nasos stansiyası və diametri 159 millimetr, uzunluğu 2,9 kilometr olan yeni kəmərin inşa edilib. Eyni zamanda, diametri 325 millimetr, uzunluğu 9,3 kilometr olan Kiçik Kirs-Şuşa magistrat su kəmərinin istismara yararsız 5,2 kilometrlik hissəsi diametri 426 və 530 millimetr olan borularla əvəzlənib. Beləliklə, 2022-ci ilin dekabrında Şuşaya yeni mənbədən suyun verilməsi nəticəsində evlər, dövlət qurumlarının inzibati binaları, hotellər, ictimai-iaşə müəssisələri və digər obyektlər fasiləsiz içməli su ilə təmin edilib.

Şuşa şəhərinə verilən içməli suyun keyfiyyət göstəricilərinin standartlara uyğun-

luğunu təmin etmək məqsədilə Təxirəsalınmaz Tədbirlər Proqramı çərçivəsində mövcud sutəmizləyici qurğunun yenidən qurulması layihəsinin icrasına başlanılıb. Qurğuda 12 qum süzgəci, daxili kommunikasiya xətləri və digər hidrotexniki avadanlıqlar, reagent təsərrüfatı və zərərlişləşdirici qurğu, istehsalat laboratoriyası tam bərpa olunaraq istismara hazır vəziyyətə gətirilib. Görülmüş işlər nəticəsində qurğunun məhsuldarlığı sutkada 2 min kubmetrdən 5 min kubmetrə çatdırılıb. Hazırda şəhərdə yaşayan, çalışan və səfər edən 3500-dən çox insan bu təmizləyici qurğuda sutka ərzində emal olunan və standartlara tam uyğun içməli su ilə təmin edilir. Layihənin növbəti mərhələsində Şuşa şəhərinin dayanıqlı su təchizatı məqsədilə məhsuldarlığı sutkada 8 min kubmetr təşkil edəcək müasir tipli yeni sutəmizləyici qurğunun inşası nəzərdə tutulur. Şuşa şəhərinin su təchizatının dayanıqlılığının təmin olunması məqsədilə ümumi həcmi 6 min kubmetr olan 3 su anbarı layihələndirilib. Həmin anbarlardan biri-

nin tikintisi davam etdirilir.

Dövlətimizin başçısı Şuşa sutəmizləyici qurğular kompleksində görülən işlərə dair videoçarxa da baxdı.

Bildirildi ki, 2040-cı ilə Şuşanın perspektiv inkişafı nəzərə alınmaqla hazırlanan su təchizatı, kanalizasiya və yağış suları sisteminin yenidən qurulması layihəsinə əsasən, şəhərin orta günlük su tələbatı saniyədə 105 litr təşkil edəcək. Şəhərə içməli su mövcud Kiçik Kirs, Zarıslı mənbələrindən, həmçinin Zarıslıçay su anbarından verilecək.

Şəhərin Baş planına uyğun hazırlanmış layihəyə əsasən, Şuşada 24 kilometr magistrat su kəməri, 44 kilometr içməli, 42 kilometr tullantı və 41 kilometr yağış su şəbəkələri inşa olunacaq. Şəhərdə formalaşan tullantı sularının tam təmizlənilib zərərlişləşdirilməsi məqsədilə məhsuldarlığı sutkada 8 min kubmetr olan qurğu inşa ediləcək. Qurğuda emal edilərək təmizlənən su ekoloji duruma zərər vermədən Qarqarçay çayına axıdılacaq. Şuşa şəhərində yaradılan yeni infrastruktur "Ağıllı su" sistemi əsasında idarə olunacaq. Suyun mənbədən götürülməsi, naqli, anbarların səviyyəsi, hidravlik rejimlər və digər proseslər SCADA sistemləri vasitəsilə onlayn rejimdə tənzimlənəcək.

Prezident İlham Əliyev Şuşa sutəmizləyici qurğular kompleksini işə saldı.

Şuşada Dövlət Xidmətləri Mərkəzi açıldı

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyulun 5-də Şuşa şəhərində Dövlət Xidmətləri Mərkəzinin açılışında iştirak edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlətimizin başçısına Mərkəzdə yaradılan şərait barədə məlumat verildi.

Bildirildi ki, ümumi daxili sahəsi 2600 kvadratmetr olan Dövlət Xidmətləri Mərkəzinin yenidənqurma və təmir işlərinə ötən ilin mayında başlanılıb. Buradakı keçmiş poçt binasında və onun yerləşdiyi ərazidə Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruyucu İdarəsi tərəfindən əsaslı

nəzərdə tutulur.

Mərkəzdə işləyəcək əməkdaşların Şuşa şəhər sakini olması təmin edilib.

Bildirildi ki, buradakı Şuşa regional "ASAN xidmət" mərkəzində 21 nəfər çalışacaq. İşçilərin hamısı Şuşada qeydiyyatda olan vətəndaşlar arasından (kəç siyahısından) seçilib.

Aşağı Gövhər Ağə məscidi bərpadan sonra...

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyulun 5-də Şuşada Aşağı Gövhər Ağə məscidinin bərpadan sonra açılışında iştirak edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi Anar Ələkbərov dövlətimizin başçısına görülən işlər barədə məlumat verdi.

Bildirildi ki, Şuşa şəhəri işğal altında olduğu illərdə erməni vandalizminə məruz qalmış Aşağı Gövhər Ağə məscidində aparılan bərpa işləri başa çatıb. XIX əsrdə Kərbəlayi Səfərxan Qarabağının memarlığı ilə ərsəyə gələn Aşağı Gövhər Ağə məscidi İbrahim xanın qızı Gövhər Ağə tərəfindən Şuşada inşa etdirilmiş məscidlərdən birincisi sayılır. Aşağı Gövhər Ağə məscidi şəhərin tarixi-memarlıq rəmzlərindən biridir. Şuşa şəhəri tarixən yuxarı və aşağı olmaqla 17 məhəllədən ibarət olub. Aşağı Gövhər Ağə məscidi şəhərin aşağı hissəsində yerləşdiyinə görə belə adlandırılıb. Məscidi daha uca və cəlbədiçi

etmək üçün memar minarələri arxa fasadla yerləşdirib. İkimərtəbəli məscidin silindrik minarələri kəpirdən hörülüb, ibadət zalı çatma tağ gümbəzlə örtülüb.

Şuşanın işğalı zamanı məscidin binası və minarələri ermənilərin zərərli texnikalarının atışlarından məruz qalaraq ciddi zədələnmiş, məscid vandalizmin qurbanına çevrilmişdi.

2021-ci ilin dekabr ayında məsciddə Heydər Əliyev Fondu tərəfindən "PAŞA Holding" in dəstəyi ilə bərpa işlərinə başlanılıb. Layihəyə Avstriya, İtaliya, Latviya və Türkiyədən olan mütəxəssislər cəlb olunmuşdu. Şuşada Heydər Əliyev Fondu tərəfindən ən geniş bərpa işlərindən biri dağıntıların miqyasına uyğun olaraq məhəz Aşağı Gövhər Ağə məscidində aparılıb.

İlkin memarlıq üslubunun qorunması ilə həyata keçirilən bərpa işləri məsciddə yanaşı ərazidəki mədrəsə binasını da əhatə edib. Məscidin daxilində qazıntı işləri, qruntun çıxarılması və çınqıl qatının hazırlanması işləri aparılıb. Bundan əlavə, damdakı gümbəzlərin üst səthinin xüsusi qatqılı suvaxıdılması işləri də görülüb. Xarici mütəxəssislərin iştirakı ilə qübbələrin daxili səthində tarixi naxış hissələri mikroinyeksiya üsulu ilə bərkidilib. Mədrəsə bəlməsində sonradan əlavə edilmiş divarlar aradan qaldırılıb, əsas divarların inyeksiya ilə doldurulması işləri aparılıb.

Tərəfdaşlığın daha da dərinləşməsinə xidmət edəcək görüş

Prezident İlham Əliyev Şuşada Türk Dövlətləri Təşkilatının Baş katibini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyulun 5-də Şuşada Türk Dövlətləri Təşkilatının Baş katibi Kubançbek Ömürəliyevə qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Kubançbek Ömürəliyev Prezident İlham Əliyevə Türk Dövlətləri Təşkilatının dövlət başçılarından Şuşada qeyri-rəsmi Zirvə görüşünün keçirilməsi təşəbbüsünə və bu tədbirə dəvətə görə təşəkkürünü bildirdi. Zirvə görüşünün əhəmiyyətinə toxunan Baş katib Türk Dövlətləri Təşkilatının yalnız rəsmi deyil, eyni zamanda, qeyri-rəsmi Zirvə toplantısını da ölkələrimiz arasında əməkdaşlığın və tərəfdaşlığın daha da dərinləşməsinə xidmət göstərən amil kimi qiymətləndirdi. Zirvə toplantısının nəqliyyat, əlaqələr, iqlim dəyişikliyi kimi çox vacib mövzulara həsr olunduğunu və bu məsələlər üzrə türk dövlətləri arasında əməkdaşlığın daha da genişləndirilməsinin vacibliyini qeyd etdi. O, nəqliyyat və əlaqələr sahələrində çoxtərəfli əməkdaşlığın önəminə toxundu və bunun Türk dünyasının güclənməsinə əməli töhfə verəcəyinə əminliyini bildirdi. Kubançbek Ömürəliyev bu xüsusda Orta Dəhlizin əhəmiyyətini vurğuladı.

Türk Dövlətləri Təşkilatının Baş ka-

barədə bəyanatını bir daha xatırladı.

Prezident İlham Əliyev təşkilata üzv dövlətlərin dövlət və hökumət başçıları ilə təşkilatın gündəliyində duran məsələlərlə bağlı ətraflı müzakirələr aparacağına və bu Zirvə görüşünün təşkilat çərçivəsində tərəfdaşlığın daha da dərinləşməsinə xidmət edəcəyinə əminliyini bildirdi, qeyri-rəsmi Zirvə toplantısının müntəzəm xarakter daşıyacağına ümidvar olduğunu dedi.

Dövlətimizin başçısı Naxçıvan Sazişinin imzalanmasından etibarən Türk Dövlətləri Təşkilatının

tibi qəbul olunacaq Qarabağ Bəyannaməsinin təşkilatın inkişafı və qarşıda duran məqsədlərin həyata keçirilməsi baxımından önəmini qeyd etdi və bunu tarixi bəyanat kimi dəyərləndirdi. O, həmçinin Azərbaycanın Türk Dövlətləri Təşkilatı çərçivəsində sahəvi əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi istiqamətində də yeni təşəbbüslərlə çıxış etməsinin əlverişli olduğunu və çox müsbət qiymətləndirildiyini dedi. Təşkilatın katibliyinin strukturunun yenilənməsinə, ştat vahidinin artırılmasına və quruma göstərilən maliyyə dəstəyinə görə Prezident İlham Əliyevə təşəkkürünü bildirdi.

Dövlətimizin başçısı Azərbaycanın xarici siyasətinin ən prioritet istiqamətlərindən birinin Türk dünyası olduğunu qeyd etdi və Azərbaycan Milli Məclisində andıçmə mərasimində çıxışı zamanı Türk dünyasının bizim ailəmiz olması

uğurlu inkişaf yolu keçdiyini və hazırda onun dünyada böyük nüfuzla malik beynəlxalq təşkilatlardan biri olduğunu vurğuladı.

Azərbaycan Prezidenti dövlət və hökumət başçılarından iştirakı ilə imzalana-cıq Qarabağ Bəyannaməsinin tarixi xarakter daşdığını və bunun əməkdaşlığımızın müxtəlif sahələrdə inkişafına ciddi tökan verəcəyinə əminliyini bildirdi.

Baş katib COP29 münasibətilə dövlətimizin başçısına bir daha təbriklərini çatdırdı.

Təbriklərə görə minnətdarlığını bildirən Prezident İlham Əliyev COP29 çərçivəsində Türk Dövlətləri Təşkilatına üzv ölkələrin iqlim dəyişikliyi məsələlərinə dair müxtəlif təşəbbüslərlə çıxış etməsinin və birgə tədbirlərin keçirilməsinin önəminə toxundu.

Tədbir müntəzəm xarakter alacaq

İlham Əliyev Şuşada Şimali Kipr Türk Cümhuriyyətinin Prezidentini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyulun 5-də Şuşada Şimali Kipr Türk Cümhuriyyətinin Prezidenti Ersin Tatarı qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlətimizin başçısı Ersin Tatar ilə Bakıda və digər beynəlxalq tədbirlər çərçivəsində keçirdiyi görüşləri məmnunluqla xatırladı.

Söhbət zamanı nəqliyyat, əlaqələr və iqlim fəaliyyəti vasitəsilə dayanıqlı gələcəyin qurulması mövzusunda keçiriləcək qeyri-rəsmi Zirvə toplantısının Türk Dövlətləri Təşkilatının gündəliyində duran məsələlərin dövlət və hökumət başçıları səviyyəsində müzakirəsi və reallaşdırılması baxımından əhəmiyyəti qeyd olundu. Bu tədbirin müntəzəm xarakter alacağına ümidvarlıq bildirildi, onun Türk dünyasının inkişafına, birliyinə xidmət edəcəyi vurğulandı.

Azərbaycan Prezidenti ilə görüşlərini məmnunluqla xatırlayan Ersin Tatar Türk Dövlətləri Təşkilatının Şuşa şəhərində keçiriləcək qeyri-rəsmi Zirvə toplantısına dəvətə görə dövlətimizin başçısına təşəkkürünü bildirdi və ölkəmizə ikinci dəfə səfər etdiyini dedi.

Şimali Kipr Türk Cümhuriyyətinin Prezidenti imzalana-cıq Qarabağ Bəyannaməsinin əhəmiyyətini qeyd etdi.

O, Prezident İlham Əliyevin Türk Dövlətləri

Təşkilatının rəsmi Zirvə toplantıları ilə bərabər, qeyri-rəsmi Zirvə toplantılarının keçirilməsi təşəbbüsünü yüksək qiymətləndirdi. Bunun müntəzəm xarakter alacağına, Türk dövlətləri arasında əməkdaşlığın və tərəfdaşlığın daha da inkişafına əsaslı töhfə verəcəyinə əminliyini bildirdi.

Şimali Kipr Türk Cümhuriyyətinin Prezidenti bu Zirvə toplantısının

nəqliyyat, əlaqələr və iqlim fəaliyyəti kimi çox aktual məsələlərə həsr olunduğunu vurğuladı.

Ersin Tatar 2022-ci ilin noyabrında Səmərqənddə keçirilmiş Türk Dövlətləri Təşkilatının Zirvə toplantısında Şimali Kipr Türk Cümhuriyyətinin bu təşkilatda müşahidəçi statusunu almasından sonra əlaqələrin inkişafından məmnunluğunu bildirdi.

Göstərdiyi dəstəyə görə Prezident İlham Əliyevə təşəkkürünü ifadə edən Ersin Tatar vurğuladı ki, dəfələrlə o, öz bəyanatlarında da bu məsələləri qeyd edib və Azərbaycanın Şimali Kipr Türk Cümhuriyyətinə göstərdiyi həmrəyliyə, dostluğa, qardaşlığa və dəstəyə görə təşəkkürlərini bildirdi.

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisində Şimali Kipr ilə dostluq qrupunun yaradılmasını vacib addım kimi dəyərləndirən Ersin Tatar Azərbaycan Mədəniyyəti Gününlərin ölkəsində keçirilməsini məmnunluqla qeyd etdi.

Görüşdə qarşılıqlı maraq doğuran məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparıldı.

Türk dünyasının birliyi və həmrəyliyi önəmlidir

Azərbaycan Prezidenti Türkiyənin xarici işlər naziri Hakan Fidanı qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyulun 5-də Şuşada Türkiyə Respublikasının xarici işlər naziri Hakan Fidanı qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, söhbət zamanı bir neçə gün əvvəl Astanada dostluğun və qardaşlığın nümunəsi olan Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan və Pakistan İslam Respublikasının Baş naziri Məhəmməd Şahbaz Şərif arasında keçirilən üçtərəfli görüş məmnunluqla xatırlandı, bundan sonra bu formatın davamlı olacağına əminlik ifadə edildi.

Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanla əldə edilmiş razılığa əsasən, Türkiyənin dövlət başçısının

Türkiyə-Niderland matçını izləmək üçün Almaniyaya səfər etməsi ilə əlaqədar Şuşada keçiriləcək Zirvə toplantısında qardaş Türkiyəni bu ölkənin vitse-prezidentinin təmsil edəcəyi vurğulandı.

Məhz Şuşa şəhərində 2021-ci ildə Azərbaycan ilə Türkiyə arasında müttəfiqlik əlaqələrimizin əsasını təşkil edən Şuşa Bəyannaməsinin imzalanmasının əhəmiyyəti vurğulandı.

Görüşdə ölkələrimiz arasında qardaşlıq, dostluq və müttəfiqlik münasibətlərinin bütün sahələrdə uğurlu inkişafından məmnunluqla ifadə olundu, Türk dünyasının birliyinin və həmrəyliyinin önəminə toxuldu.

Söhbət zamanı Azərbaycan-Ermənistan və Türkiyə-Ermənistan münasibətləri də müzakirə edildi.

Prezidentlər Şuşada birinci yaşayış kompleksində və Aşağı Gövhər Ağ məscidində olub, şəhəri gəziblər

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, ölkəmizdə səfərdə olan Özbəkistan Respublikasının Prezidenti Şavkat Mirziyoyev və Qırğız Respublikasının Prezidenti Sadır Japarov iyulun 5-də Şuşada 23 binadan ibarət birinci yaşayış kompleksində və Aşağı Gövhər Ağ məscidində olub, şəhəri gəziblər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlətimizin başçısı əvvəlcə Şuşa şəhərinin sakinləri ilə söhbət etdi:

Sakinlər: Cənab Ali Baş Komandan, necəsiniz? Haqqınız olan, haqqımız olan şəhərə xoş gəlmisiniz.

Prezident İlham Əliyev: Sağ olun. Sizə alışıqlar.

Sakinlər: Yaşasın Azərbaycan xalqı! Prezident İlham Əliyev: Necə yaşayırsınız burada?

Sakinlər: Əla.

Kişi sakin: Cənab Prezident, 1982-ci ildə rəhmətlik Heydər Əliyev Şuşaya qışda gələndə yazmışdım: “Öğlumu göylərdə tutan el gördüm Şuşada”. 2003-cü ildə Siz prezident seçkilisinə gələndə mətbuatda ilk dəfə canlı yayımda mən Sizi təbrik edərək demi-

şəm:

“Yolun qarşısında sına bəxtini, Yolun adı elə ağıdı Səninçün, Şuşaya yolları sən dolanmasan, Bu dünya ömürlük dağıdır Səninçün”. Şükür ki, bu yolu dolandıq. Prezident İlham Əliyev: Sağ olun. Necə yaşayırsınız burada, hər şey yaxşıdır? Sakinlər: Allaha şükür. Prezident İlham Əliyev: Allaha şükür. Uşaqlar: İlham baba, biz Sizi çox istəyirik.

Prezident İlham Əliyev: Sağ olun. İndi qardaş ölkələrin rəhbərləri də gəlib Şuşaya, gözəl tədbir keçiriləcək.

Aydın Kərimov: Bu, bizim rəssam Rövşən müəllimdir.

Prezident İlham Əliyev: Salam Rövşən müəllim, yeni əsərlər var?

Rəssam Rövşən Bayramov: Var, var. Qadın sakini: Buyurun, baxın.

Aydın Kərimov: Sərgilənmək üçün yer ayırmışsınız.

Prezident İlham Əliyev: Oradan görürəm, eyvanda. Bu, yeni əsərdir? Rəssam Rövşən Bayramov: Bəli.

Prezident İlham Əliyev: Ay məşallah, ilham gəlib sizə doğma Vətənə qayıdandan sonra?

Sakin: Mərdinli məhəlləsidir.

Prezident İlham Əliyev: Gəl, qızım, gəl.

Şuşalı qız: Necəsiniz?

Prezident İlham Əliyev: Sağ ol, sən necə-sən?

Şuşalı qız: Çox sağ olun, yaxşıyam.

Prezident İlham Əliyev: Gəl şəkil çəkdirək. Necə yaşırsınız?

Şuşalı qız: Mənim 15 yaşımdır. Birini də bizim telefonla çəkdirmə bilirik?

Prezident İlham Əliyev: Olar, əlbəttə.

Aydın Kərimov: “Türk dünyasının gənclər paytaxtı”nın aqarını bu qıza təqdim etmişdilər.

Prezident İlham Əliyev: Nə yaxşı. Yəqin sentyabrda məktəbə də gedəcəksən?

Şuşalı qız: Bəli. Sizin çox gözəl sözləriniz var: “Əziz Şuşa, sən azadsan. Əziz Şuşa, biz qayıtmışıq. Şuşa bizimdir! Qarabağ bizimdir, Qarabağ Azərbaycandır! Yaşasın Azərbaycan xalqı! Eşq olsun Azərbaycan xalqına, Azərbaycan Ordusuna!”.

Prezident İlham Əliyev: Sağ ol, qızım.

Şuşalı qız: Çox sağ olun, minnətdaram.

Prezident İlham Əliyev: Sağ ol.

x x x

Dövlətimizin başçısı Qırğızistan Prezidenti Sadır Japarovu qarşıladı.

Prezident İlham Əliyev: Salaməleykum.

Prezident Sadır Japarov: İlham Heydər oğlu, Sizi görməyə şadam.

Prezident İlham Əliyev: Salam, şuşalılar Sizi salamlayırlar. Bizim qardaşımız, Qırğızistan Respublikasının Prezidenti.

Kişi sakin: Yaşasın Turan! Yaşasın Türk dünyası!

x x x

Sonra Prezident İlham Əliyev Özbəkistan Prezidenti Şavkat Mirziyoyevə qarşıladı.

Dövlət başçılar Şuşa şəhərini gəzdilər.

Qonaqlara yeni Şuşa məscidinin layihəsi barədə məlumat verildi.

Bildirildi ki, qədim Şuşada təməli qoyulan məscid həm də müasir memarlıq nümunəsi kimi göz oxşayacaq. İki minarəsi və mozaika ilə bəzədiləcək günbəzi olan məscidin layihələndirilməsi azərbaycanlı və italyan memarlarla birgə həyata keçirilib.

Məscidin xarici səthi Şuşanın qədim məsci-

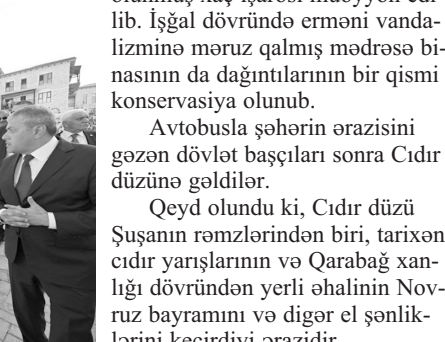
dinin minarələrində istifadə edilən həndəsi naxışlarla bəzədiləcək. Bu memarlıq elementi Şuşanın firavan və uğurlu gələcəyinə əminliyi, keçmişlə bu gün arasındakı əlaqəni təcəssüm etdirəcək. Yeni məscidin təməlini 2021-ci il mayın 12-də Prezident İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva, qızları Leyla Əliyeva və Arzu Əliyeva qoyublar.

Sonra Prezident İlham Əliyev, Özbəkistan Prezidenti Şavkat Mirziyoyev və Qırğızistan Prezidenti Sadır Japarov Aşağı Gövhər Ağ məscidində oldular.

Məlumat verildi ki, Şuşa şəhəri işğal altında olduğu illərdə erməni vandalizminə məruz qalan Aşağı Gövhər Ağ məscidində aparılan bərpa işləri artıq başa çatıb. XIX əsrdə Kərbəlayi Səfərxan Qarabağının memarlığı ilə ərsəyə gələn bu məscid İbrahim xanın qızı Gövhər Ağ tərəfindən Şuşada inşa etdirilmiş məscidlərdən birincisi sayılır. Aşağı Gövhər Ağ məscidi şəhərin tarixi-memarlıq rəmzlərindən biridir. Şuşanın işğalı zamanı məscidin binası və minarələri ermənilərin zərərli texnikalarının atəşlərinə məruz qalaraq ciddi zədələnib, məscid vandalizmin qurbanına çevrilib. 2021-ci ilin dekabrında Heydər Əliyev Fondu tərəfindən “PAŞA Holding”in dəstəyi ilə məsciddə bərpa işlərinə başlanılmışdır. Bərpa işləri zamanı Aşağı Gövhər Ağ məscidində erməni vandalizminə dair bir sıra faktlar aşkarlanıb. Belə ki, məscidin divarlarında müxtəlif yazılar, müdaxilələr, o cümlədən divara həkk olunmuş xaç işarəsi müəyyən edilib. İşğal dövründə erməni vandalizminə məruz qalmış mədrəsə binasının da dağıntılarının bir qismi konservasiya olunub.

Avtobusla şəhərin ərəzisini gəzən dövlət başçıları sonra Cıdır düzünə gəldilər.

Qeyd olundu ki, Cıdır düzü Şuşanın rəmzlərindən biri, tarixən cıdır yarışlarının və Qarabağ xanlığı dövründən yerli əhalinin Novruz bayramını və digər el şənliklərini keçirdiyi ərəzidir.

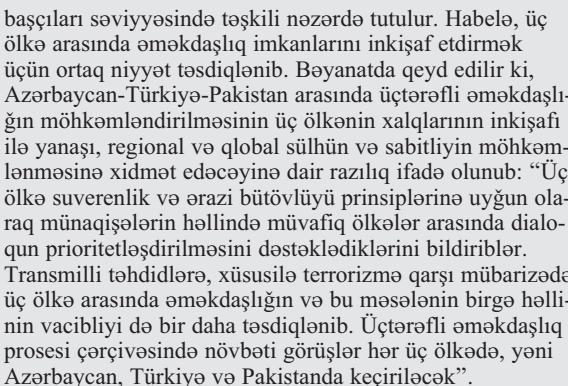
BRİCS - iqtisadi imkanları birləşdirir

Sözsüz ki, rəsmi Bakı qlobal və regional təşkilatlara han-

Beləliklə, BRİCS-ə üzvlük Azərbaycanın xarici siyasətindəki çoxtərəfli əməkdaşlıq prinsiplərinə cavab verir, ölkənin iqtisadi siyasətinin hədəflərinə uyğundur. Bu, Qərb və Şərqlə yaxın və sıx tərəfdaşlıq əlaqələri quran ölkəmizin milli mənafə və maraqlarının hər iki platforma və qütblərdə təmin etməklə üçün mühüm fürsət deməkdir.

Azərbaycana gəlincə, ölkəmiz BRİCS dövlətlə-

Qeyd edək ki, Xarici İşlər Nazirliyi (XİN) Azərbaycan, Türkiyə və Pakistan liderlərinin Astanada keçirilən görüşünə dair Bəyanat yayıb. Bəyanatda deyilir ki, Üçtərəfli Zirvə görüşündə Azərbaycan, Türkiyə və Pakistan arasında münasibətlər, həmçinin Qəzza, Kipr, Qəşmir, İslamofobiya kimi regional və global məsələlər müzakirə olunub. Daha öncə Azərbaycan-Türkiyə-Pakistan üçtərəfli oməkdaşlıq prosesi çərçivəsində parlament spikerləri və xarici işlər nazirləri səviyyəsində keçirilmiş görüşlərin, həmçinin dövlət

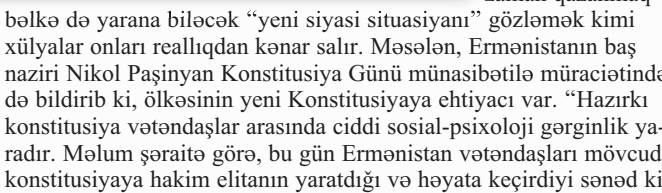
Nardar BAYRAMLI

ratdığı bu
mənzərəyə dəstək vermək, təhlükəsizliyin
təmini uğrunda səfərbər olmaqdır. Təbii ki,
bu sırada Ermənistanın üzərinə daha mü-
hüm bir iş düşür - rəsmi İrəvan özünün qey

ri-adekvat, qeyri-konstruktiv möv-qeyindən əl çəkərək sülh prosesinə daha ciddi və zaman etibarlı ilə daha tez diqqət yetirməlidir. Çünki bölgə əsas şərtlərdə seqmentinin bütün üçün Ermənistan ilə davamlı, sabitliyə x

**Ermənistan Konstitusiyasını
dəyişməklə sülh prosesini yaxınlaşdıracaq,
dövlət olma şansı qazanacaq**

Göstürdüüy kimi, Paşinyan yenə də fikir yayındır. – düzdür, konstitusiyə dəyişikliyinin vacib olması dilə gətirir, bununla belə, məsələyə yenə də “ərmeni prizması”ndan baxmağa “üstünlük” verir. Bu isə onların yeni dövrdə də manipulyativ oyunlara son vermədiyini göstərir. Amma Paşinyan unutmamalıdır ki, artıq Cənubi Qafqazda yeni siyasi, iqtisadi və hərbi realıqlar mövcuddur. bölgənin dörd dövlət Azərbaycanı Vətən müharibəsində Zəfər qazanmaqla hazırkı realıqları formalaşdırıb - əgər, Paşinyan və ya hansısa reanşnist “qüvvə” bu realıqlara qarşı radikal və ya qeyri-adekvat mövqe nümayiş etdirəcəksə, yenə də cavabını alacaq...

Qarabağ Azərbaycandır!!!

101 il öncənin bugünündən 3 il öncənin bu gününə qədər...

Qarabağ üzərindən məkrli oyunlar...

Qarabağ hər zaman Azərbaycanın ayrılmaz bir parçası olub. 1920-ci ildə yaradılmış Sovet Azərbaycanında Qarabağ üzərindən siyasi oyunlar oynamağa çalışanlar bu torpaqların əvvəlcə erməniləşdirilməsi, daha sonra isə ermənikləşdirilməsi üçün hərəkətə başlamışdılar. 1921-ci ildə Rusiya Kommunist Bolşeviklər Partiyasının Mərkəzi Komitəsinin Qafqaz Bürosunun plenumunun iclas-protokolunda “Dağlıq Qarabağ” ifadəsi yer almışdı. Eyni zamanda, bunun əsasında süni bölgü aparılmış, 1923-cü il iyulun 7-də “Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayəti” yaradılmışdı. Bunun hansı nəticələrə yol açacağı əvvəlcədən hazırlanan planın tərkib hissəsi kimi götürüldü - bu “qərar” verənlər düşüncələri ki, onlar Zəngəzur və digər bölgələrimiz kimi Qarabağı da müəyyən bir zaman keçiyindən sonra Ermənistanla “təslim edəcəklər”. Bunun üçün isə artıq hüquqi zəmin

yaradılırdı. 70 illik sovet imperiyası dövründə bu tipli onlarla cəhdlər edildi. Bəzən siyasi situasiya bizim xeyrimizə işlədi - 1970-ci illərdən sonra isə Sovet Azərbaycanın rəhbəliyinə Heydər Əliyevin gəlişi ermənilərin və onların havadarlarının bu arzusunun ürəyində qoydu. 1981-ci il iyunun 16-da Azərbaycan SSR Ali Soveti “Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayəti haqqında” qanun qəbul etdi və muxtariyyətin səlahiyyətlərində yeniliklər edildi. Dağlıq Qarabağdakı muxtariyyətin sonuncu rəsmi statusu bu qanunla müəyyənləşib.

1980-ci illərin ortalarından sonra Sovet İttifaqının mərkəzi hakimiyyətinin zəifləməsindən, Qorbaqovun ermənipərəst mövqeyindən istifadə edən ermənilər və Ermənistan SSR-in rəhbərliyi, xaricdəki erməni diasporu hərəkətə keçdi - məqsəd Azərbaycan SSR-in tərkibində 1923-cü ildə yaradılmış DQMV-nin Azərbaycandan qoparılması

Dövlətimiz tarixi ədaləti bərpa etdi...

2023-cü ilin sentyabrında baş verən antiterror əməliyyatı Azərbaycanın suverenliyinin təmini ilə yanaşı, həm də mühüm bir tarixi ədaləti bərpa etdi. Xalqımız 30 ildən bəri həsrətini çəkdiyi doğma el-obasına qovuşdu. Reallıqda 100 ilə yaxın davam etmiş Qarabağın Azərbaycandan qoparılma planı sona yetdi. Bu antiterror tədbirlərinin uğurlu nəticəsi 100 il davam etmiş haqsız və əsassız iddiaları, böyük güclərin erməni kartı ilə oynadığı oyunları, geosiyasi mənzərəni dəyişdi, ən əsası Azərbaycanın zəiflədilməsinə, torpaqlarımızın qoparılmasına hesablanmış planları iflasa uğrtdı.

Erməni işğalı, etnik təmizləmə, qanlı qətlamlar...

həmin qərarı əsassız hesab edərək Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətinin Ermənistanla birləşməsinə açıqladı.

Buna qədər isə artıq ermənilər Qarabağda, xüsusilə mərkəz Xankəndidə işğal siyasətinə və etnik təmizləməyə start vermişdi - 1988-ci ilin sonundan etibarən azərbaycanlılar öz doğma yurdlarından zorla qovulur, buna etiraz edənlər isə vəhşicəsinə qətlə yetirilirdilər. 1991-ci il noyabrın 26-da Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin qanunu ilə Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayəti inzibati ərazi vahidi kimi ləğv olundu. Həmin qanuna əsasən “Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətinin yaradılması haqqında” Azərbaycan Mərkəzi İcraiyyə Komitəsinin 1923-cü il 7 iyul tarixli Dekreti və “Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayəti haqqında” Azərbaycan SSR-in 1981-ci il 16 iyun tarixli Qanunu qüvvədən düşmüş sayıldı. Beləliklə, 101-il öncə bu gündə verilmiş “qərar” tarixə qovuşdu...

Tarixi həqiqət, tarixi ədalət...

2021-ci il iyulun 7-də isə Müzəffər Ali Baş Komandan, Prezident İlham Əliyev “Azərbaycan Respublikasında iqtisadi rayonların yeni bölgüsü haqqında” Fərman imzalamaqla tarixi ədaləti, həqiqəti bərpa etdi. Səndə əsasən, ölkəmizdə iqtisadi rayonların sayı artırılaraq 14-ə çatdırıldı. Ən əsası, respublikamızın iqtisadi rayonlarının sırasına Qarabağ, Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarının adları da daxil edildi. İqtisadi rayonların yeni bölgüsünə əsasən Xankəndi şəhəri, Ağcabədi, Ağdam, Bərdə, Füzuli, Xocalı, Xocavənd, Şuşa və Tərtər rayonlarını əhatə edən Qarabağ iqtisadi rayonu yaradıldı. Vətən müharibəsində işğaldan azad olunan Cəbrayıl, Kəlbəcər, Qubadlı, Laçın və Zəngilan rayonları isə Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonuna aid olundu.

Beləliklə, tarixi ədalətsizlik tamamilə aradan qaldırıldı. “Dağlıq” sözünün çıxarılması, bölgüdə “Qarabağ iqtisadi rayonu” ifadəsinin yer alması ilə süni bölgünün üzərindən birdəfəlik xətt çəkildi və Azərbaycanın suverenliyi təsbit edildi.

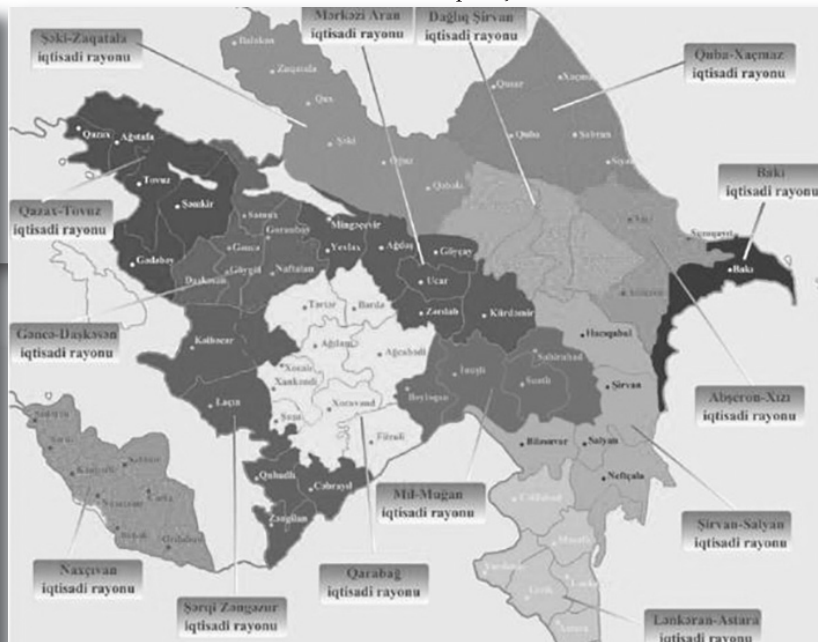

Azərbaycanın Qarabağ, Xankəndiyə qayıdışı isə möhtəşəm oldu - 2020-ci il Vətən müharibəsi dövründə özünün ərazi bütövlüyünü təmin etmiş Azərbaycan 2023-cü ildə suverenliyini bərpa etdi - 30 illik fasilədən sonra Qarabağı və Xankəndi öz əsl sahiblərinin zəfərinə şahidlik etdi.

Azərbaycanın bölünməzliyi, gücü, qüdrəti...

Bu gün Xankəndi, Xocalı, Şuşa və bütün işğaldan azad edilmiş torpaqlarımızda dirçəliş, yenidənqurma aparılır. Azərbaycan bir sıra beynəlxalq tədbirləri məhz Şuşada, Xankəndidə keçirir. Bu həm də Azərbaycanın bölgədə yaratdığı təhlükəsizlik arxitekturasının möhkəmliniyi ortaya qoyur.

Beləliklə, 101 il öncə xalqımız, dövlətimizə və dövlətçilik tariximizə zorla edilən müdaxilə nəticəsində yaranan ədalətsizliyə 3 il öncə Prezident İlham Əliyev tərəfindən son qoyuldu. Artıq “Dağlıq

Qarabağ” adlı xüsusi inzibati ərazi vahidi və ya əlahiddə idarəetmə subyekti yoxdur - Qarabağ aralıqlı, Xocalılı, Xankəndili, kəndli-kəsəkli Azərbaycanın ayrılmaz bir parçasıdır. Öz ərazi bütövlüyünü və suverenliyini, tarixi ədaləti hərbi-siyasi yolla bərpa edən Azərbaycan Prezidenti bütün dünyaya ölkəmizin bölünməzliyini, vahidliyini, ən əsası isə gücünü və qüdrətini nümayiş etdirir...

P.SADAYOĞLU

Azad rəqabətə və şəffaflığa əsaslanan tərəfdaşlıq...

Dövlət-özəl sektor əməkdaşlığı dövlətin investisiya gücünə əlavə güc qatır, qeyri-neft sektorunun inkişafına töhfə verir. Bu məqsələ Bakıda keçirilən “29 İqlim Söhbəti: COP29-a gedən yol” təşəbbüsü çərçivəsində BMT-nin Azərbaycan nümayəndəliyi və “PwC Azərbaycan” şirkətinin təşkilatçılığı ilə keçirilən “Dayanıqlı inkişaf naminə dövlət-özəl tərəfdaşlığı” mövzusunda sammitdə iqlim dəyişikliyinə də əsas diqqət mərkəzində olub, ətraf mühitin qorunması istiqamətində çoxplanlı tədbirlərdə bütün tərəflərin birgə potensial söylərinin birləşdirilməsinə diqqət çəkilib.

İqtisadiyyat nazirinin müavini Sahib Məmmədov bildirib ki, iqtisadi fəaliyyətin və tərəqqinin sürətləndirilməsi üçün platforma rolunu oynayan Ətraf Mühit, Sosial və İdarəetmə (ESG) Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinə nail olmaq üçün dövlət-özəl sektor arasında əməkdaşlığın gücləndirilməsi həmişəkindən daha vacib və aktual məsələyə çevrilib.

Dövlət-özəl tərəfdaşlığın xüsusi önəm verilməsində məqsəd nədir?

Dövlətin ölkənin geniştutumlu infrastruktur və inkişaf layihələrində bütün işləri yerinə yetirməyə fiziki və texniki imkanları çatdırır, eləcə də bir çox sahələrdə bazar iqtisadiyyatının tələbləri özəl sektorun bu işlərdə fəal rol oynamasını zəruri edir. Ona görə də dövlət özəl sektoru vahid prinsiplər müəyyən etməklə bir məqsəd ətrafında sıx əməkdaşlığa dəvət edir. Məqsəd infrastrukturların yaradılması və təmiri, müxtəlif

istehsal və xidmət sahələrinin qurulmasında və inkişafında özəl sektoru aparıcı tərəf kimi aktivləşdirməkdir.

2022-ci ilin dekabrında “Dövlət-özəl tərəfdaşlıq haqqında” qanun qəbul edilib və qanuna əsasən, dövlət-özəl tərəfdaşlığı dövlət xidmətlərinin göstərilməsi, zəruri infrastrukturların yaradılması və idarəedilməsi, habelə müxtəlif iqtisadi layihələrdə təmsilçiliyin təmin edilməsi nəzərdə tutulub. Nazirlər Kabinetinin qərarına əsasən, ümumi dəyəri 30 milyon manatdan yuxarı olan layihələrin dövlət-özəl tərəfdaşlığı qaydasında həyata keçirilməsinə razılıq verilir. Bu, məbləğ kifayət qədər böyük sərmayə deməkdir və infrastrukturların müasirləşdirilməsində özəl bölmənin daha fəal rol oynamasına maliyyə güvənliyi deməkdir. Ona görə də dövlət-özəl tərəfdaşlığı qanunun aliliyi, azad rəqabətin qorunması, şəffaflıq və səmərəliliyin artırılması, iddiaçıların hüquq bərabərliyi və tərəflər arasında maraq və risk balansının qorunması prinsipləri əsasında həyata keçirilməsi əsas şərt kimi ilk sırada dayanır.

Hökumət özəl sektora bu fəaliyyət növlərinə daha çox cəlb etmək, stimullaşdırmaq məqsədilə bir sıra güzəşt və imtiyazları verməyi öhdəsinə götürüb. Belə ki, “Investisiya fəaliyyəti haqqında” qanununda nəzərdə tutulan bütün təşviq tədbirləri, vergi və digər dövlət ödənişləri üzrə güzəştlər, habelə digər qanunvericilikdə tətbiiq edilmiş əlavə maliyyə dəstəyi, təminatlar, azadlamlar və kompensasiyalar özəl sektora da şamil edilir. Həmçinin, özəl tərəfdaşa hansısa layihənin icrası üçün tə-

ləb olunan maliyyə vəsaitlərin verilməsi ilə yanaşı, onların texniki təminat və dövriyyə vəsaitləri təchizatında dəstəkləyici funksiya yerinə yetirilir. Özəl şirkət istehsal və xidmət üçün tələb olunan material və avadanlıqlarla təchiz edilir, ona subsidiya və ya kreditlər verilir, kapital qoyuluşuna imkan yaradılır, istehsal olunan məhsulun satışı üzrə müvəqqəti olaraq müstəsna hüquqlar verilir.

Qaydalar əsasən, dövlət-özəl tərəfdaşlığı layihəsi kreditör tərəfindən maliyyələşdirilə bilər və bu zaman tərəflər arasında kredit müqaviləsi bağla-

nacaq. Dövlət tərəfindən təmsil olunan şirkətin vəsaiti büdcə hesabına təmin olunacaq, tikinti başa çatdıqdan sonra kommersiya şərtləri ilə satış çıxarılacaq mənzil və obyektlərdən əldə ediləcək gəlirlər hesabına özəl şirkət kreditora borcunu qaytaracaq.

Ötən dövr ərzində dövlət-özəl tərəfdaşlıq modeli çərçivəsində indiyə qədər bir sıra layihələr hazırlanıb və icra edilib. MİDA-nın təmsilində 2 il əvvəl pilot layihəyə start verilib və investorlar

tərəfindən “tik-idarə et-təhvil ver” formatı (TİT modeli) əsasında gerçəkləşən layihə yaşayış tikintisini nəzərdə tutub. Bu layihələr sırasındakı icmali suyun istehsalı üçün dəniz suyunun duzsuzlaşdırılması hazırda ən aktual və xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Təhsilin İnkişafı Fondu Ailə “Silk Vey Vest aviashirkəti” MMC arasında imzalanmış müqaviləyə əsasən, dövlət-özəl əməkdaşlığı formatına uyğun olaraq ölkəmizin müxtəlif şəhər və rayonunda 6 ümumi təhsil müəssisəsinin tikintisinin həyata keçirilməsi nəzərdə tutulur. Bu, təhsil sektorunda ilk layihə olsa da, qarşıdakı dövrdə digər özəl şirkətlərin bu prosesə cəlb olunmasında zəmin olacaq.

Hazırda işğaldan azad edilmiş ərazilərdə də dövlət-özəl tərəfdaşlığı çərçivəsində bir sıra layihələrin icrası da nəzərdə tutulur. “Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdış dair I Dövlət Proqramı” çərçivəsində bir sıra infrastrukturların yaradılmasında dövlət investisiya proqramlarının vəsaitləri ilə yanaşı, özəl bölmənin sərmayələrinin cəlb edilməsi və birgə maliyyə təşəbbüslərinin dəstəklənməsi ilə bağlı tədbirlər müəyyənləşib. Xüsusilə də “yaşıl enerji” zonası elan edilmiş bu ərazilərdə enerji təchizatı infrastrukturunun qurulması, bərpa olunan enerji mənbələri hesabına elektrik enerjisinin istehsalı, “yaşıl texnologiyalar”ın tətbiqi üzrə dövlət-özəl sektor tərəfdaşlığının təşviqi xüsusi yer tutur. Artıq azad ərazilərdə də özəl bölmənin ilk layihələrinin təməli qoyulub. Ağdam şəhərində özəl tikinti şirkəti “PMD Group” tərəfindən “Ağdam

Rezidens” yaşayış kompleksinin inşasına start verilib. Özəl sektorun Ağdam şəhərində digər bir layihəsi “Park Hill” şirkəti tərəfindən yaradılan “Park Qarabağ” yaşayış kompleksidir. Bundan başqa, özəl sektor Suqovuşanda, Hadrutda inşaat işlərinə başlayıb. Xankəndidə özəl investisiya layihələrinin icrası üçün sahibkarların təklifləri nəzərdən keçirilir. Digər rayon və qəsəbələrdə də dövlətlə yanaşı, özəl şirkətlərin inşaat işlərinə cəlb edilməsi üçün təşəbbüslər davam etdirilir.

Dövlət-özəl tərəfdaşlığının spektri olduqca geniştutumlu olduğundan ətraf mühit, ekologiya, infrastruktur və digər sahələrdə meydana çıxan yeni çağırışlar əlavə tələbatlar yaradır. Hazırda Azərbaycan iqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə bütün imkanlarını səfərbər edib və bu strateji hədəf tədbirlərində özəl sektoru da aktiv fəaliyyətinə bel bağlayır. Azərbaycanın dayanıqlı inkişaf məqsədləri ilə bağlı üzərinə götürdüyün öhdəliklərdən biri ESG-lə bağlı olduğundan, həmin prinsiplərin əsas komponentlərindən biri ESG-lə bağlı mühitlə bağlı layihələrdə özəl sektorla birgə tərəfdaşlıq daha vacib xarakter alır.

Dövlət və özəl şirkətlərin birgə əməkdaşlığı həm dövlətin prinsip və planlarının icrasında kömək edir və dövlətin investisiya gücünə əlavə güc qatır, həm də infrastruktur, tikinti, xidmət və digər sektorlarda insanların davamlı məşğulluğunun təmin olunmasına töhfə verir, iqtisadiyyatın qeyri-neft sektorunda ÜDM-in böyüməsinə imkan yaradır.

ELBRUS CƏFƏRLİ

“29 İqlim söhbəti” ...

Ətraf Mühit, Sosial və İdarəetmə Sammiti keçirilib

Bakıda Ətraf Mühit, Sosial və İdarəetmə (ESG) Sammiti keçirilib. BMT-nin Azərbaycan nümayəndəliyi və “PwC Azərbaycan” şirkətinin birgə təşkilatçılığı ilə keçirilən Sammit ölkəmizin 2024-cü ilin noyabrında ev sahibliyi edəcəyi COP29-a həsr olunub.

Kollektiv tərəqqi üçün...

Qeyd edək ki, Sammitdə “29 İqlim söhbəti: COP29-a aparın yol” təşəbbüsü çərçivəsində “Dayanıqlı inkişaf naminə dövlət-özel tərəfdaşlıqları” mövzusunda fikir mübadiləsi aparılıb. Sammitdə çıxış edən Ekologiya və təbii sərvətlər naziri, COP29-un prezidenti Muxtar Babayev bildirib ki, özel sektorun öz ambisiyalarını yüksəltməsi və kollektiv tərəqqi üçün davamlılıq öhdəliklərini sürətləndirməsi lazımdır: “Birgə işləməklə dövlət və özel qurumların ESG-nin həyata keçirilməsində anlaşırlar, strategiyalar və ən yaxşı təcrübələri paylaşa biləcəyi əməkdaşlıq mühitini inkişaf etdirmək səylərini dəstəkləyə bilərik. Ortaq problemlərimiz üçün işlək həll yolları tapılması məqsədilə özel sektora ehtiyacımız var. Maliyyə planları, büdcələri və hədəfləri ilə dəstəklənən etibarlı keçid yollarını qəbul etməli-

yük. Ümid edirik ki, şirkətlər kapitalı necə bölüşdürükləri və investisiya qərarlarının iqlim məqsədlərimizə uyğun olmasını necə təmin etdiklərini göstərə biləcəklər şəkildə COP29-a hazır gələ bilərlər”.

Nazir qeyd edib ki, iqlimə müsbət təsir göstərən iqtisadi modellər yarada biləcək məqsədlə “yaşıl kapital” bazarlarını dərinləşdirmək üçün maliyyə xidmətləri sənayesinə ehtiyac var.

İqtisadiyyat nazirinin müavini Sahib Məmmədovun sözlərinə görə, ESG Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinə nail olmaq istiqamətində fəaliyyətin və tərəqqinin sürətləndirilməsi üçün platforma rolunu oynayır. S.Məmmədov bildirib ki, bu gün dövlət və özel sektor arasında əməkdaşlığın gücləndirilməsi həmişəkindən daha vacibdir.

Dünyanın beş ölkəsindən biri...

Nazir müavini qeyd edib ki, Azərbaycan dayanıqlı inkişaf məqsədləri ilə bağlı özünə öhdəlik götürüb: “Bugünkü işimiz inklüzivliyi, səmərəliliyi və dayanıqlılığı təşviq edir. ESG tərəfində hesabatlılıq və şəffaflığa gəldikdə, qeyd etmək istərdim ki, Azərbaycan Dayanıqlı İnkişaf üzrə 7 Milli Hesabatını təqdim edən dünyanın bir

neçə ölkəsi sırasındadır və dünyanın beş ölkəsindən biri 4-cü Könlüllü Milli İcmalını təqdim etmək niyyətindədir”.

S.Məmmədov bildirib ki, Azərbaycan da Ətraf Mühit, Sosial və İdarəetmə çərçivələrinin ümumiləşdirilməsi davamlı və məsuliyyətli biznes təcrübələrinin ölkənin korporativ və maliyyə sistemlərinə inteqrasiyasını nəzərdə tutur.

İlk genişmiqyaslı sorğu...

Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyinin (KOBİA) İdarə Heyətinin sədri Orxan Məmmədovun sözlərinə görə, keçən il KOBİA tərəfindən cəlb edilən peşəkar sorğu şirkəti Azərbaycanda ESG-nin cari vəziyyətini göstərən ilk genişmiqyaslı sorğu aparıb: “Sorğu ölkənin bütün ərazisini və müxtəlif sektorları əhatə etməklə 300-ə yaxın respondent arasında keçirilib və ESG sahəsində mövcud statusun öyrənilməsi baxımından ilk əhatəli araşdırma hesab oluna bilər. Sorğunun göstəricilərinə əsasən, ESG prinsipləri barədə ölkədəki məlumatlılıq səviyyəsi 7 faiz, tətbiq səviyyəsi isə 3,5 faiz təşkil edir. Təchizatçı seçimində ESG prinsiplə-

rini nəzərə alma səviyyəsi 2,5 faiz, ESG prinsipləri barədə hesabatlılıq səviyyəsi 1,4 faizdir”.

ESG təcrübələrinin inteqrasiyası...

BMT-nin Azərbaycandakı rezident-əlaqələndiricisi Vladanka Andreeva dayanıqlı inkişaf məqsədlərinə nail olmaqda dövlət və özel sektorlar arasında əməkdaşlığın həlledici rolunu vurğulayıb. O, bildirib ki, ESG təcrübələrinin inteqrasiyası təkə uyğunluqdan ibarət deyil - bu, dəyər yaratmaq, riskləri idarə etmək və gələcək nəsillər üçün dayanıqlı gələcəyə töhfə verməkdən ibarətdir.

İqlim dəyişikliyi ilə bağlı mühüm platforma

“PwC”nin Azərbaycan üzrə idarəedici partnyoru Shaukat Tapia çıxışında deyib: “ESG prinsiplərinin biznes strategiyalarını inteqrasiyasının uzunmüddətli uğur və dayanıqlılıq üçün vacib olduğunu hesab edirik. Bu sammit iqlim dəyişikliyi ilə bağlı mürəkkəb problemlərin həlli üçün çox vacib olan dövlət-özel əməkdaşlığının təşviqi üçün mühüm platforma təqdim edir. Birlikdə işləməklə dayanıqlı inkişafı dəstəkləyən, maraqlı tərəflərin inamını artıran və təsir göstərən möhkəm çərçivələr yarada bilərik. Burada paylaşılan fikirlər və strategiyalar Azərbaycan şirkətlərinə ESG səyahətlərində yol göstərmək və daha möhkəm gələcəyə töhfə verməkdə mühüm rol oynayacaq”.

Daha sonra isə “Yaşıl gündəliyin müxtəlif perspektivləri” adlı sessiya keçirilib. Sessiyada iqlimlə bağlı fəaliyyətdə dövlət-özel sektor sinerjisi, SDG İnvestor

Azərbaycan
Respublikasının
Medianın İnkişafı
Agentliyi

Məqalə “Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi”nin maliyyə dəstəyi ilə “Ekologiya və ətraf mühitin mühafizəsi” istiqaməti üzrə hazırlanmışdır

Platforması və yaşıl inkişafı təşviq etmək məqsədilə strategiyalar mövzusunda təqdimatlarla çıxışlar edilib. Bundan başqa, “Azərbaycan hökumətinin siyasətlərinə və korporativ strategiyalarına ESG-nin inteqrasiyası” və “Özel sektor perspektivi” mövzularında keçirilən panel müzakirələrində ESG prinsiplərinin Azərbaycanın hökumət siyasətinə və korporativ strategiyalarına inteqrasiyasına dair müzakirələr aparılıb.

Qeyd edək ki, iyulun 3-də işə başlayan Sammit iyulun 4-də öz işini yekunlaşdırıb.

Y.SƏLİM

Mühafizəkarların 14 illik hakimiyyəti başa çatdı

Leyboristlər seçkilərdə hökumət formalaşdırmaq üçün tələb olunan yerləri qazanıb

Böyük Britaniyada iyulun 4-də keçirilən parlament seçkilərində Leyboristlər Partiyası qələbə qazanıb. 46 milyon seçicinin olduğu ölkədə seçki günü 650 seçki dairəsində səsvərmə qutuları qurulub. Seçki məntəqələri yerli vaxtla saat 07.00-da açılıb və saat 22.00-da bağlanıb. Səsvərmə nəticəsində parlamentə 650 deputat seçilib. Parlamentdə üstünlük qazanmaq istəyən partiya

ən azı 326 yer lazımdır.

Qeyd edək ki, parlament seçkilərində səsvərmə başa çatdıqdan sonra ilk olaraq “exit-poll”ün nəticələri açıqlanıb. Keçirilən “exit-poll” Leyboristlər Partiyasının parlamentdə böyük bir üstünlük qazandığını təsdiqləmişdi. Belə ki, sorğuya əsasən Keir Starmerin rəhbərlik etdiyi Leyboristlər Partiyası 650 nəfərlik parlamentdə 410 yer, Mühafizəkarlar Partiyası 131 yer, Liberal Demokratlar 61 yer, Reform partiyası 13 yer, SNP partiyası isə 10 yer qazanıb. Digər kiçik partiyalar isə parlamentdə qalan yerlərə yiyələniblər. “Exit-poll” “Ipsos UK” şirkəti tərəfindən “Sky News”, BBC və “ITV News” kanalları üçün keçirilib.

Qeyd edək ki, Britaniyada Mühafizəkarlar Partiyası son 14 ildir ki, hakimiyyətdə idi. Səslərin sayılmasından sonra artıq Mühafizəkarlar Partiyasının öz hakim mövqeyini itirdiyi məlum olub. İlk rəsmi nəticələr Leyboristlər Partiyasının qələbə qazandığını təsdiqləyib. Leyboristlər Partiyası artıq parlamentdə hökuməti qurmaq üçün lazım olan çoxluğu toplaya bilib. İlk nəticələrə əsasən Keir Starmerin liderlik etdiyi partiya parlamentdəki 650 nəfərlik yerdən 392-sini

qazanıb. Mühafizəkarlar Partiyası isə 101 yerə sahibdir. Liberal Demokratlar isə 60 nəfərlik yerə yiyələnib. Yekun nəticələrə əsasən, bu rəqəmlər dəyişə də bilər.

Böyük Britaniyanın Baş naziri Rişi Sunak isə sonuncu dəfə xalqa müraciət edib. Məğlubiyyətə uğramış Mühafizəkarlar Partiyasının lideri Rişi Sunak çıxış edərkən vəzifəsindən istefa verəcəyini açıqlayıb. O, yeni lider seçilənə qədər vəzifədə qalacağını deyib. Sunak vurğulayıb ki, iki ilə yaxın müddətdə Baş nazir olarkən qarşısına qoyduğu ən mühüm vəzifə iqtisadiyyatda sabitliyi bərpa etmək olub. O, inflyasiyanın hədəf səviyyəyə qaytdığını, ipoteka faizlərinin aşağı düşdüyünü deyib. Sunak, həmçinin Leyboristlər Partiyasının lideri Keir Starmeri seçkilərdə qələbə qazanması münasibətilə təbrik edib.

Böyük Britaniyadakı formal prosedura əsasən Rişi Sunak dünən Baş nazir postundan istefasını Kral Çarlza təqdim edib və Kral Çarlz Keir Starmeri növbəti hökuməti formalaşdırmağa dəvət edib. Daha sonra Keir Starmer Kral III Çarlza görüşüb və kabineti formalaşdırmaq mandatı alaraq, Böyük Britaniyanın Baş naziri vəzifəsinin icrasına başlayıb.

Ölkənin yeni Baş naziri olacaq Keir Starmer isə tərəfdarlarına qısa mesaj ünvanlayıb: “Biz bunu etdik, siz qələbə üçün kampaniya aparınız, bunun üçün mübarizə aparınız, səs verdiniz və indi o an gəlib çatdı, dəyişiklik indi başlayır”.

Qeyd edək ki, parlament rəsmi olaraq iyulun 17-də açılacaq və sonra yay tətilinə çıxacaq.

N.BAYRAMLI

İranda seçkilərin ikinci turu...

İran İslam Respublikasında prezident seçkilərinin ikinci turu keçirilib. Xatırladaq ki, iyunun 28-də baş tutmuş birinci turda birinci turda “İslahatçı namizəd” Məsud Pezeşkian qələbə qazansa da, lazım olan səs faizi bəyərini aşma bilməmişdi. Seçkinin nəticələrinə görə, 24 milyon 535 min 185 səs hesablandıqdan sonra Pezeşkian 10 milyon 415 min 991 səs, Cəlili 9 milyon 473 min 298 səs toplamışdır. Seçkilərin nəticəsini birinci turda həll etmək üçün isə namizəd 50 faizdən çox səs toplamalı idi - heç bir namizəd bu bəyəri aşma bilmədiyi üçün seçki ikinci tura qalmışdı. Qeyd edək ki, ölkə daxilində və xaricdə 61 milyon 452 mindən çox İran vətəndaşı səsvərmə hüququna malikdir. Seçki prosesinin birinci turunda olduğu kimi, bu dəfə İranda yaşayan vətəndaşlar 58 640 seçki məntəqəsində, ölkədən kənarda olanlar isə 344 seçki məntəqəsində səs vermək imkanında olublar.

İran mətbuatının yazdığına görə, cümə günü səhər səs verən İranın ali dini lideri Seyid Əli Xamenei seçki gününü insanların mühüm siyasi işdə fəal olduğu gün adlandırdı. O qeyd edib ki, İran xalqı ikinci mərhələdə bu prosesi uğurla yekunlaşdırmaq və sabah (bu gün -red) İran prezidentinə sahib olmaq üçün daha çox birləşməlidir”.

Prezident seçkiləri üçün ölkədə ən çox seçki məntəqəsinə malik olan vilayət paytaxt Tehran vilayətidir. Bu ərazi isə 6694 seçki məntəqəsində səs vermək imkanı yaradılıb. Bu seçki məntəqələrinin 6202-si stasionar, qalanları isə mobildir. Tehranın qubernatoru Əlirza Fəxari bildirib ki, cümə günü səhər saatlarından etibarən seçki məntəqələrinə səsvərmə üçün gələn insanların sayı çox olub. Qubernator qeyd edib ki, müşahidələrə əsasən ikinci seçki prosesində övvəlkinə nisbətən daha çox insanın iştirak etməsi güman edilir.

Şərqi Azərbaycan vilayətində isə

3166 səsvərmə dairəsi fəaliyyət göstərir. Vilayətin qubernatoru səlahiyyətlərini icra edən Tarab Məhəmmədi Şərqi Azərbaycan üzrə bütün məntəqələrdə səsvərmənin başladığını bildirib.

14-cü İran prezidentini seçmək üçün bu ölkənin vətəndaşları sərhəddən kənarda da səsvərmə prosesində aktiv iştirak ediblər. Honq-Konq, Dubay, Türkmənistan, Kəraçi, Banqladeş, Cakarta, Banqkok, Kuala-Lumpur, Tacikistan, Seul, Hindistan və Qazaxıstan da daxil olmaqla, müxtəlif ölkə və şəhərlərdə prezident seçkilərinin ikinci mərhələsi üçün səsvərmə keçirilib. İraqda isə 6 seçki məntəqəsində İran prezidentini seçmək üçün səsvərmə şəraiti yaradılıb. İranın Bağdaddakı səfirliyi bildirib ki, Bağdad, Kərbəla, Nəcəf, Bəsrə, Ərbil və Süleymaniyə şəhərlərində yerləşən seçki məntəqələrində İran vətəndaşları öz seçimini ediblər.

Birinci turda Pezeşkianı dəstəkləyən keçmiş prezident Məhəmməd Hətəmi Camaranda, islahatçı namizədin başqa bir dəstəkçisi keçmiş parlament sədri Əli Laricani isə Amolda səs verib. İlk turda üçüncü yeri tutmuş və ikinci raundda Səid Cəlini dəstəkləyən hazırkı parlament sədri Qalibaf isə Məshəddə səs verib.

Seçki prosesinin birinci turunda Pezeşkianın qələbə qazanmasına baxmayaraq Cəlili daha şanslı namizəd sayılırdı. Düzü, birinci turda Pezeşkian əsasən etniklərin yaşadığı bölgələr üzrə daha çox səs qazanmışdı - keçmiş səhiyyə naziri Şərqi, Qərbi Azərbaycan vilayətləri və Ərdəbilə 75 faizdən çox, həmçinin etnik bələclərin yaşadığı Sistan və Bələcistan, Kürdüstan, İlam, Kirmənşah əyalətlərində 60 faizdən çox səs almışdı. Zəncan, Gilan və Gülistan əyalətlə-

rində isə islahatçı namizədin səsi 50 faizdən çox olmuşdu. Bu dəfə isə digər 3 namizədin seçki prosesində yekdil rəylə çıxış etməsi Pezeşkianın şanslarını azaldırdı.

Qeyd edək ki, İranda səsvərmə prosesi yerli vaxtla saat 08:00-da başlayır və saat 18:00-da başa çatır, lakin ölkə üzrə əyalət seçki idarələri və

seçki dairələri tərəfindən səsvərmə müddətinin uzadılması tələbi olduğda və Daxili İşlər Nazirinin razılığı ilə səsvərmə vaxtı bu gecə gecə yarısına qalmış daha iki saat uzadılıb. Xatırladaq ki, birinci turda səsvərmə müddəti uzadılmışdı.

ISNA-nın məlumatına görə, son seçkiqabağı sorğu iyulun 3-də keçirilib. Cavab dərəcəsi (48 faiz), eyni zamanda, məlumatların yoxlanılması testi nəzərə alınmaqla prezident seçkilərinin ikinci turunda ictimaiyyətin iştirak səviyyəsinin çox olacağı ehtimal edilir.

Qeyd edək ki, seçkinin birinci mərhələsində olduğu kimi ikinci turda da seçki məntəqələrinin iş saatı bir neçə dəfə uzadılıb. Yəni seçkinin rəsmi bitmə saatından sonra da seçkilər səsvərmə hüquqlarından istifadə ediblər. İran mətbuatının yazdığına görə, buna səbəb kimi çoxsaylı müraciətlərin olması göstərilib. İslam Respublikasının Seçki Qorqarının nümayəndəsi Möhsün Əslami bildirib ki, səsvərmə saatının uzadılması barədə çoxsaylı çağırış olub və bu səbəbdən də müvafiq qərar qəbul edilib.

MƏNSUR

“Əmlak amnistiyası” hansı evlərə şamil olunacaq?

İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Əmlak Məsələləri Dövlət Xidməti daşınmaz əmlakın qeydiyyatının rəsmiləşdirilməsini təmin edən elektron portalı 2024-cü ilin sonuna qədər vətəndaşların istifadəsinə verəcək. Dövlət qurumlarının müvafiq rəyi və icazəsi əsasında bütün sənədləri qaydasında olan evlərin və mənzillərin həmin portal üzərindən rəsmiləşdirilməsi, yəni mülkyyət hüququna dair çıxarışın (kupça) alınması mümkün olacaq. Bununla da, hökumətin neçə illərdir ki, əsas qayğılarından birinə çevrilmiş sənədsiz evlərin qanuni mülkyyət hüququnun təmin edilməsi və “əmlak amnistiyası”nın tətbiqi gerçəkləşəcək.

Məsələ ondadır ki, bu amnistisiya bütün sənədsiz evlərə şamil olunmamaq. Dövlət Xidmətindən verilən məlumata görə, insan sağlamlığı və fəaliyyətinə təhlükə törətməyən ərazilərdə tikilmiş mənzillər yalnız portal üzərindən rəsmiləşdiriləcək. Tələblərə cavab verməyən digər evlərin isə rəsmiləşdirilməsi mümkün olmayacaq, yəni onlara amnistiya tətbiq edilməyəcək.

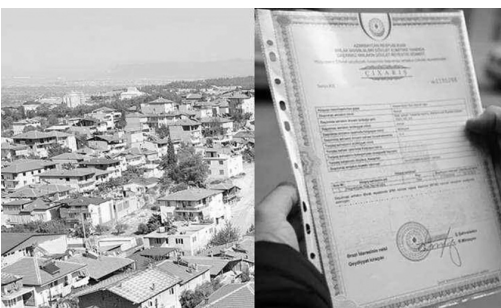
İnsan sağlamlığı və fəaliyyətinə təhlükə

kə törətməyən ərazilərdə dedikdə nə nəzərdə tutulur?

Məlumdur ki, paytaxtda on minlərlə ev mühəndis-kommunikasiya xətlərinin üzərində və yaxınlığında, yüksək gərginlikli elektrik xətlərinin altında, digər kommunikasiya qurğularının ətrafında, eləcə də dəmiryol xəttinin yaxınlığında inşa edilib. Onların bir qismini sovet dövründə, qalanı isə müstəqilliyin ilk illərində inşa edilib və əksəriyyətinin müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən verilən müəyyənədi aktı yoxdur. Müvafiq icra hakimiyyəti orqanlarının təqdim etdiyi əsaslı hüquqi sənədlər olmadıq üçün evlərə mülkyyət hüququna dair çıxarışın verilməsi də hüquqi addımlar atmağa mane olur. Bütün bunlara baxmayaraq, müvafiq orqanlara bu sahədə müəyyən güzəştlərin tətbiqi tövsiyə edilib və əmlak amnistiyası layihəsi hazırlanması qərar alınıb. Sənədsiz evlərlə bağlı 2018-2019-cu illərdə bütün mənzil-kommunal təsərrüfatı birlikləri və bələdiyyələr tərəfindən uçot işi aparılıb və zəruri məlumatlar rayon icra hakimiyyətlərinə təqdim olunub. Bu, həmin evlərin sənədləşdirilməsi istiqamətin-

də mərkəzləşdirilmiş şəkildə müvafiq dəqiqləşdirmələrin aparılması və uçot məlumatlarının toplanması baxımından mühüm addım hesab edilir. Bununla da on yüksək dövlət orqanlarının birgə koordinasiya sayəsində sənədsiz evlərin qeydiyyatının aparılmasına başlanılıb.

Qiyətləndirmələrdən sonra Milli

Məclisdə Şəhərsalma və Tikinti Məcəlləsinə dəyişikliklər edilib və yeni dəyişikliklər sənədsiz evlərin mülkyyət hüququnun tanınması üçün bir sıra istisnalar nəzərdə tutulur. Belə ki, 2023-cü il martın 1-də inşa edilmiş, lakin etibarlılıq və təhlükəsizlik tələblərinə uyğunluquna dair rəyi təqdim edən sahələrinin çıxarışla təmin

edilməsinə icazə verilir. Əvvəllər hansı ilə inşa edilməsindən asılı olmayaraq tikintisi sözügedən Məcəllənin tələblərinə uyğun aparılmalı olan amma etibarlılıq və təhlükəsizliyi olan bütün qeyri-yaşayış sahələrinin istismarına icazə verilməsi nəzərdə tutulur. Ancaq insan sağlamlığı və fəaliyyətinə təhlükə törədən sahələrdə inşa edilməsi mənzillər üçün güzəştlərin tətbiqi istisnaqlı təşkil edir. Həmin evlər kommunikasiya xətlərinin mühafizə zolağında inşa olunub, tikinti normativlərinin tələblərinə cavab vermədiyinə görə müvafiq icra orqanları ərazinin mühəndis-kommunikasiya zonalarının mürəkkəbliyini, elektrik xətti, qaz, su, kanalizasiya, digər kommunikasiya qurğularının yaşayış təhlükəliliyini nəzərə alaraq müəyyənədi aktın tərtib edilməsinə qeyri-mümkün sayır. Bu baxımdan həmin evlərin sənədləşməsi qanunvericiliyin yumşaldılma və güzəşt tələblərinə də uyğun gəlmir. Bu tikililərin, ümumiyyətlə, sıfırdan heç bir sənədinin olmamasıdır, onların böyük bir qisminin heç ünvanı yoxdur, bir qismi isə SOCAR-ın, neft-xarma trestlərinin, digər dövlət orqanları-

nın ərazisində yerləşir ki, buranın mühəndis qurğuları və planı tikintinin tanınmasına yol vermir.

Beləliklə, elektron əmlak portalının istifadəyə verilməsi sənədsiz evlərlə bağlı illərdir ki, yaşanan problemə aradan qaldırılmayacaq. Ancaq portal istənilən halda, mülkyyət hüququnun alınmasında işq yolu olan on minlərlə mənzilin və evin hansısa bürokratik amillər səbəbindən rəsmiləşdirilməsinə mane olan halları tam aradan qaldıracaq. Həmçinin bir mənzilin bir neçə adama satılması halları da aradan qalxacaq. İlk növbədə, mənzillərin ümumi sahəsinin düzgün hesablanmasıdakı uyğunsuzluqlar aradan qaldırılacaq. Eləcə də Dövlət Reyestrindən çıxarış olmayan mənzil özəlləşdirilməsi prosesi də sadələşdiriləcək, bu prosesdə MTK-ların sui-istifadə hallarına son qoyulacaq. Hazırda bəzi mənzil-tikinti kooperativləri çıxarış olmadan mənzili bir şəxsın adından digər şəxsın adına keçirən onun ilkin sahibindən pul tələb etmədən sənədləşməyə icazə vermir. E-portal MTK-ların bu qanunsuzluğunu məhdudlaşdırmaqla mənzil sahiblərinin mənafeyini qoruyacaq.

ELBRUS

Nəzakət Məmmədli: Bacardığım qədər gözəl əməllər, xeyirli işlərə sahib insanları unutmamağa, unutdurmamağa çalışıram

Yaradıcı insanlar qayğı ilə, narahatlıqla yığırlar, mənə. Əgər bu yaradıcılıq onun daxili dünyasının səsi, kövrək ürəyinin hayqırtısıdırsa, özü ilə bərabər gətirdiyi problemlərə də hazır olmalısan, demək. Nədir o problemlər? Dünyaya və insanlara qarşı daha artıq həssaslıq, hər nüansa, hər xırda detala daha böyük reaksiya, ürəyinə aldığı türlü-türlü yüklər... O yüklər ki, bir gün mütləq səni mənəvi və fiziki sağlamılıqla sınağa çəkəcək. Əbəz yerə demirlər ki, şairlər qələmlərini öz ürəklərinin yağına batırır yazırlar. Ürək yağını əridənlərdən biri də şair, publisist, “Yada düşdü” jurnalının təsisçisi və baş redaktoru Nəzakət Məmmədli. Elə ürəyinə yük etdiyi qayğılarının nəticəsidir ki, yaxın keçmişdə ağır bir xəstəliklə üz-üzə qaldı. Çox şükür ki, xəstəliyin böyük hissəsinin öhdəsindən gəlsə də, sınağı hələ də davam edir. Onunla söhbətimizə bu cür neqativ nüansla giriş etmək istəməzdik, amma ona bu sınağı bəxş edənin də vardır bir bildiyi deyib söhbətimizə başladıq:

- Keçmiş olsun, Nəzakət xanım! İndi necəsiniz? Bu xəstəlik sizə nəyi öyrətdi, nəyi yadınıza saldı, dünyaya baxışınızda nəyi dəyişdi?

- Mən hər zaman düşünmüşəm ki, həyat sınaqlardan ibarətdir. Qəribədir ki, həyat bizə əvvəl bilmədiklərimizi öyrədən, sonra da bildiklərimizlə sınağa çəker. Sanki bu xəstəlik həyatı mənim üçün bir az mənəvi elədi, bir az da şirindədi. Həyatdan beş əlli yapışmaq istədim. Doğrudan da insan nəyi itirəndə qədri ni bilmir. Mən düşünürdüm ki, hələ zaman çox var, filan-filan işləri görəcəyəm. Amma qəfildən sanki mənə dedilər ki, arzularını günü sabah tamamlamalısan. Bu sınağın hələ də bitməyib, əslində. Allahıma çox minnətdaram ki, mənə çəkdiyi sınaqlarla belə çox da incitmir, sanki o sınaqlar da mənə asan gəlir. Həyatda itirdiklərimlə qazandıqlarımı düşündəndə, çox şükür ki, qazandıqlarımın daha çox olduğunu görürəm. Hər zaman qürurlandıq bir vəzifəm var, o da analıqımdır. Nə yaxşı ki, ana-

yam, nə yaxşı ki, o cür övladlarım var. Övlad elə bir xəzinədir ki, sən ona qoyduğun sərmayənin bəhrəsini sonradan görə bilərsən. Mən belə bir xəzinələr yiyəsiyəm.

Rudəki deyir ki, həyatın gərdişindən bir şey öyrənməyən kəs heç bir müəllimindən heç nə öyrənmə bilməz. Bu xəstəliyimə təəssüflənənlərlə yanaşı, sevinənlərin də olduğunu eşitdim. Sanki bu xəstəlik mənim ətrafıma daha dərinləndirən nəzər yetirməyimə, insanları daha yaxşı tanımağıma vəsələ oldu. Bu əsnada qarşıma yaxşı həkim çıxdı, cərrah çıxdı. Bunları lütf bildim. Özümü çox yaxşı tanıyıram, bilirəm ki, mənim əlimdən, dilimdən heç kim inciməyib. Əlimdən gələn qədər hər kəsə əl tutmağa, anaya ana, bacıya bacı olmağa çalışmışam. Ona görə də hər şeyin yaxşı olacağına inanıram.

- Həyatda olduğunuz kimi işinizi də insanların dərdinə şərik olmaq, onların ağrılarını duymaq yönündə seçmişsiniz...

- 27 ildir “Xatirə kitabı” redaksiyasındayam. Burada sırası işçi kimi başlamışam və indi baş redaktor kimi davam edirəm. Haqlısınız ki, işimdə də bu yolu seçmişəm. Hər zaman insanları dinləmək, onların ağrılarını öz içindən keçirtmək, ananı ana kimi, bacını bacı kimi duymaq işimin də mənə öyrətdikləridir.

Bacardığım qədər gözəl əməllər, xeyirli işlərə sahib insanları unutmamağa, unutdurmamağa çalışıram. Elə “Yada düşdü” jurnalı da məhz bu hissələrdən doğuldu. Böyük istedad sahibi olan, zamanında çox mühüm işlər görmüş insanların bir daha yada salmaq, onların varlığını gələcək nəsillərə tanıtdırmaq əsas məqsədimiz oldu. Bunun özü də, mənə, “Xatirə kitabı”ndan qaynaqlandı.

- Özünüz də elə insanlar böyütmüşünüz ki, onlar da unudulmamalıdır. Zəfərimizin memarlarındanıdır...

- Dediym kimi, ana olmağımla hər zaman fəxr etmişəm. Amma analıq elə bir duyğudur ki, onun narahatlığı, qorxusu səvinci ilə bir doğulur. Ömrünün heç bir çağında o səvinci doya-doya yaşamağa qoymur. Bir ana kimi ən böyük narahatlığımı, qorxumu isə Vətən müharibəsində yaşadım. Çünki böyük oğlum peşəkər hərbi, qızım hərbi həkim, kiçik oğlum da ədliyyə sistemində olan biri kimi üçü də birdən müharibəyə getdilər. Üçü də döyüşlərin ən qızgın yerlərində idilər. Həmin 44 gün mənə 44 il kimi ağır gəldi. Böyük oğlum xüsusən hava qüvvələrindən müdafiədə idi və müharibənin ilk günlərindən onlar hərəkətə keçmişdilər. Narahatlığımı görən-

də deyirdi ki, sən elə bilirsen, mən döyüşçü olmasaydım, evdə sənin dizinin dibində oturacaqdım? Yenə indi heç olmasa, peşəkər hərbi kimi komandır olaraq buradayam.

Yadıma gəlir ki, noyabrın 9-u gecə güclü yağış yağmağa başladı. Onu görən kimi çıxdım çölə və yağışın altında dayanıb əllərimi açdım, başladım dua etməyə. Dedim ki, ya Rəbbim, deyirlər, yağış yağanda sənin dərğahın açıq olur, bu yağışda bir ana kimi əl açıram sənə. Bitsin artıq bu qan-qada, daha balalar nakam etməsin həyatdan, analar gözü yaşlı qalmasın. Bütün balaları qoru, içində də mənim balalarım. Elə bunu demişdim ki, bir də gördüm yoldaşım pəncərəni döyüb çağırırdı ki, “Xəbərlər”də verildilər, bitdi... (ağlayır).

- Bəlkə də elə o günlərin narahatlıqlarının, qorxularının nəticəsi idi bu xəstəlik...

- Əlbəttə, yaşadığımız heç nə həyatımıza, sağlamlığımıza təsirsiz ötürmüşür. Yığılıb qalanlar idi, bu gün özünü belə göstərdi. Yenə də şükür edirəm. Oğlum müharibədən sonra medallarla, “Rəşadət” ordeni ilə təltif edildi, qızım “müharibə veteranı” adını aldı. Onların səvincini görəndə mən də sevinirəm, qürur duyuram.

- Xəstəlik zamanında şair qəlbizinizə vərəqlərə pıçıldadığı oldumu?

- Oldu... Bir şeir yazmışdım: Haçansa dünyada mən olmayanda Məndən sonra qalan gerçək olacaq. Ruhum geyinəcək buluddan köynək, Hamıdan, hamıdan göycək olacaq. Artıq özümü buna hazırlayırdım. Amma çox şükür, deyərsən, o günlər hələ uzaqdadır.

- Allah sizə uzun ömürlər versin! İstədim, bir az da işinizdən danışaq. “Xatirə kitabı” redaksiyası 44 günlük Vətən müharibəmizlə bağlı çox böyük iş gördü, iki cildlik kitab çap etdirdi. Amma deyərsən, silsilənin davamı gəlir?

- Bəli, üçüncü cildimiz artıq hazırdır, mətbəədədir. İndi dördüncü cild üzərində işləyirik. Bilirsiniz ki, müharibədən sonra sentyabr döyüşləri, anti-terror əməliyyatları və digər hadisələr oldu ki, biz hər birində şəhidlər verdik. Bu cildə həmin şəhidlər haqqında məlumatlar toplanacaq. Həmişə deyirəm ki, ən böyük qələbə onda olacaq ki, bu redaksiyada sonuncu şəhidin adı yazılsın. Kaş ki, bundan sonra şəhid verməyə, heç bir ailəyə şəhid xəbəri etməsən. Bir ana kimi ən böyük arzum budur.

Bildiyiniz kimi, “Xatirə kitabı” 1993-cü ildə bilavasitə Ulu Öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü və yaxından

dəstəyi ilə yaradılıb. Sonradan 1997-ci ildə Ulu Öndər bir də sərəncam verdi ki, bu kitab fəaliyyətə başlasın. Onda iki cild çap olundu. 2001-ci ildə isə 16 cild işi üzə gördü. Bu kitablarda Birinci Qarabağ müharibəsi şəhidləri, hətta ondan da öncəyə gedəndə Böyük Vətən müharibəsi qurbanları haqqında məlumatlar çap olunub.

2017-ci ildə Milli Təhlükəsizlik Xidmətindən bizə təklif gəldi ki, əsir və itkin düşənlər haqqında kitab çıxsın. Dörd cildliyin hamısı bizə tapşırıldı, arxivlər də verildi. Bu kitablari işləmək, öldüsü, qaldısı məlum olmayan insanların qaranlıq talelərini qələmə almaq çox dəhşətli bir hiss idi. Beləcə dörd cildə, iki cildə kitab ərsəyə gəldi. Biz bu kitablari ölkə daxilində və xaricində bütün kitabxanalara, rəsmi qurumlara göndərdik.

Son 4 ildə “Bakı xəbər” qəzeti ilə yeni bir layihəyə imza atdıq. Hər şəhid haqqında bir kitab nəşr olunurdu. Artıq 15-ə qədər kitab çap olunub və əsnə davam etməkdədir. Bu kitabda şəhidlərin valideynləri, dostları, müəllimləri onlarla bağlı xatirələrini bölüşüblər. Kitabı çap etməkdə məqsəd şəhidlərimizin xatirəsini əbədləşdirməkdir.

Sonra “Vətən daşı... 44 günün Zəfəri” adlı televiziya layihəsi yaratdıq. Bu layihədə şəhidlərimizin keçdiyi qısa və şəərəfli yolu işıqlandırmaya çalışırıq. Artıq 8-dən çox film çəkilib. Bakı başda olmaqla, bütün bölgələrimizdə bu kitablarımızın, filmlərimizin təqdimatını keçiririk. Çalışırıq ki, bu kitablari bölgələrdə yaşayan şəhidlərimizin də ailələrinə, valideynlərinə çatırsın. Ona görə də onların ayaqlarına qədər getməyi özümüzə borc bilirək. Bəzən olub ki, görmüşəm şəhidlərdən birinin anası yoxdur tədbir-də, soruşmuşam ki, niyə görməyib? Deyiblər xəstədir. Tədbir bitən kimi biz onların evinə gedib, ananı evində ziyarət etmişik, kitabı çatdırmışıq. Bir dəfə Ağcabədidə bir şəhid anası tədbirə gələ bilməmişdi. Soruşanda dedilər ki, şəhidin atasının bu gün üç mərasimidir. Tədbir bitir-bitməz gedib yas mərasimində iştirak etdik, başsağlığı verdik. Hərdən deyirəm, bu işdə tələsmək lazımdır ki, valideynlər bu kitablari görsünlər. Bu, onlar üçün ən böyük təsəlli-dir.

Hətta bir dəfə bir şəhid anası mənə dedi ki, siz mənim oğlumu məndən çox sevirsiniz. Düzü, təəccübləndim, qəribə gəldi mənə. O isə dedi ki, “mənim oğlumu öz qəlbimdə sevirəm və öləndən sonra bu məhəbbəti özümə aparacam. Amma sizin yazdığınız bu kitab qalacaq. Sən mənim balamı məndən çox yazsadaqsa”. Bir şəhid atasının ürəyin-

dən gələn bu sözləri bu günə qədər unuda bilmirəm. Düşündüm ki, biz doğrudan da böyük xalqıq.

- Heç kimə sırr deyil ki, bütün bunlarla yanaşı, Nəzakət Məmmədli dəyəndə ilk xatırlananlardan biri “Yada düşdü” jurnalı olur. Jurnalda işlər necə gedir?

- “Yada düşdü” jurnalı mənə övlad qədər əzizdir, doğmadır. Hətta evdə belə mənə deyirlər ki, indi jurnal tələbat yoxdur, maraq azdır. Enerjimi ona sərf etməməyimi istəyirlər. Amma mən o jurnalı çox sevirəm. Nahid müəllimlə birlikdə ilk dəfə jurnalın birinci nüsxəsini götürüb Yazıçılar Birliyinə getdik. Anar müəllimə təqdim etdik. Onda mərhum Fikrət Qoca dedi ki, əşi, belələri çox gəlib, bir-iki nüsxədən sonra dayandırıb çapı. Amma davam eləsə, bu, səni ədəbiyyat tarixində saxlayacaq. Onun sözlərinin necə həqiqət olduğunu mən indi görürəm. Onun bəhrəsini indi görürəm. Bu jurnal mənə tanıdır, sanki adının yanında bir ad olub. Gələn il 15 illik yubileyimiz olacaq. Çox şükür ki, jurnal ictimaiyyət tərəfindən çox yaxşı qarşılanıb. Hətta buna “ziyalı jurnalı” da deyirlər. Çünki jurnalın əsas missiyası Azərbaycan tarixində azacıq da olsa, rolu olan insanları bir daha tanımaq, təbliğ etməkdir. İşlərimiz də öz axarında davam edir.

- Yaradıcılığınızda hansı yeniliklər var?

- İki ildir ki, iki kitabım tam hazır vəziyyətdədir. Birisi şeirlər kitabımdır, birisi də mənim haqqımda yazılanlar və mən yazdıklarım. Bir də əsas işim olan “Xatirə kitabı” davam edir. Dedi-yim kimi, Vətən müharibəmizə həsr olunmuş kitabın 4-cü cildi hazırlanır. Eyni zamanda, milli qəhrəmanlarımıza həsr olunmuş ayrıca kitab hazırlayacağıq. Birinci dəfə 2009-cu ildə bu kitab çap olunub. Amma qələbədən sonra onun yenilənməsinə ehtiyac var. Ona görə də ikinci dəfə çap edəcəyik. Həmçinin, Böyük Vətən müharibəsinin 80 illik yubileyinə həsr olunmuş bir kitab olacaq. Burada həmin müharibədə iştirak edən Qərbi Azərbaycandan olan həmvətənlərimiz haqqında məlumatları toplayacağıq. Bu siyahını tapmaq çox çətindir. Biz dəfələrlə bununla bağlı Moskvaya müraciət etdik, amma onlar bizə dəqiq siyahını vermədilər. Biz də indi buradakı insanların xatirələrindən, yaddaşından çıxış edərək toplamağa çalışırıq. Bu işdə Qərbi Azərbaycan icması sədri, millət vəkili Əziz Ələkbərlidə kömək edir. İşlərimiz çoxdur, inşaallah.

Şahənə MÜŞFİQ

Makronizm üçüncü məğlubiyyətə doğru

Fransada seçki həyəcanı davam edir. Bu ölkədə Milli Assambleyaya növbədənkonar seçkilərin iyulun 7-də keçiriləcək ikinci turu ərəfəsində Yelisey Sarayının narahatlığı pik həddə çatıb ki, bu da təsadüfi deyil. Söhbət adı bir parlament seçkilərindən getmir. Məsələ burasındadır ki, indi prezident Makron və onun formalaşdırdığı hökumət böhranlı dönmədən keçir. Əslində, Yelisey Sarayının hazırkı rəhbərinin siyasi taleyi 7 iyul seçkilərindən bilavasitə asılıdır.

Seçki marafonunda ən zəif bənd

Makron və onun komandasının narahatlığı onunla şərtlənir ki, prezidentin ətrafında formalaşan və mərkəzçi sayılan “Dirçəliş” koalisiyası seçki marafonunun ən zəif bəndini təşkil edir. Bunu Milli Assambleyaya seçkilərin birinci turunun və bundan əvvəl keçirilən Avropa parlamentinə seçkilərin nəticələri də təsdiqləyir.

Xatırladaq ki, Fransada iyunun 9-da Avropa Parlamentinə keçirilən seçkilərdə sağçı “Milli birlik” partiyası 31,36 faiz səs toplayaraq Makron koalisiyasını iki dəfədən çox üstələyib. Partiyasının Avropa Parlamentinə seçkilərdə iflasından sonra Makron komanda üzvlərinin etirazlarına baxmayaraq və ölkədəki ab-havanı nəzərə almayaraq parlamentin aşağı palatasını buraxaraq növbədənkonar seçkilər elan etdi.

Populizm, təkbaşına qərar vermək Makronun Avropa Parlamentinə seçkilərdən sonra ikinci məğlubiyyətini gətirdi. Belə ki, Fransada Milli Assambleyaya keçirilən seçkilərin birinci turunda sağçı “Milli birlik” partiyası və onunla müttəfiq qüvvələr 33,4 faiz səs toplayaraq qalib gəlib. Mərkəzçi adlandırılan koalisiya isə 20,76 faiz səsə yalnız üçüncü yerlə kifayətlənməli olub.

Parlamentin aşağı palatasına seçkilərin ikinci turu həlledici olacaq. Sağçıları hakimiyyət piramidasının zirvəsinə çatmağın bir addımındadırlar. Əslində, onlar elə özlərini hakimiyyətdəki kimi hiss edirlər və indiki komandanın sonrakı idarəçilik

barədə iddialı açıqlamalar verirlər. Sağçıların “Milli Birlik” partiyasının strategiyasının detalları açıqlanır - Makronun fərmanları ilə həyata keçirilən bir çox “islahatlarla” yenidən baxılmaçağının anonsu edilir. Məsələn, partiyanın məlumat katibi Tomas Menaj artıq Milli Assambleyadakı hipotetik sağçı çoxluğun “Emmanuel Makron tərəfindən həyata keçirilən və millətin nümayəndələrinə hör-

mət edilmədən qəbul edilən ədalətsiz pen-siya islahatına” qayıdacağına söz verib.

Baş verənlər hakim komandanı öndi-şələndirir. Müntəzəm aparılan sosioloji sorğuların nəticələrinə görə mərkəzçi “Dirçəliş” koalisiyası üçün səslerin 20 faizini qazanmaq ən yaxşı nəticə olacaq. Beləliklə, hər şey ondan xəbər verir ki, makronizm parlamentin aşağı palatasına seçkilərin ikinci turunda sayca üçüncü məğlubiyyətinə doğru gedir.

Bütün Avropa üçün təhdid

Müşahidə edilən reallıqlar fonunda yalnız Makron hakimiyyəti deyil, bütövlükdə, Avropa İttifaqı (AI) təhdid altındadır. Bunu Avropa təsisatlarından və ictimai dairələrindən gələn narahatlıq mesajlarından, mətbuatda dərc olunan materiallardan da görmək mümkündür.

“Fransa prezidenti Makron keçən ay növbədənkonar seçkilər təyin etməklə ölkəsi ilə yanaşı, Avropanın da gələcəyini riskə atıb”. Bu barədə “Reuters” agentliyinin məlumatında bildirilib. Agentlik yazır ki, bazar günü keçiriləcək səsvərmonin ikinci turunun nəticələrindən çox şey asılı olsa da, aydındır ki, Makronun Avropaya inteqrasiyanın aparıcı qüvvəsi kimi rolu əhəmiyyətli dərəcədə azalacaq.

Avropa İttifaqının əsas əsnəvi siyasi istiqaməti üçün ən böyük qorxu “Milli Birlik” partiyasının açıq qələbəsidir. Bu, Makronu onun Avropa suverenliyinə dair baxışlarına düşmən olan bir hökumətlə “yanaşı yaşamağa” məcbur edəcək. Hətta ayrı-ayrılıqda çətin bir koalisiyaya və ya partiyaların əməkdaşlığına gətirib çıxaran mütləq çoxluğu olmayan parlament Makronu onun siyasətinə sadiq olan hökumətdən məhrum edəcək. Bil-dirilir ki, Fransa və Almaniyanın 27 dövlətdən ibarət Avropa İttifaqının aparıcı qüvvəsi olduqları üçün blok iktiqat siyasi ifliclə üzləşə bilər, çünki onun iki ən mühüm avropapərəst lideri məğlub olacaq.

Mübariz ABDULLAYEV

Kərimli kimlərə suflyorluq edir?

Rediküllər aldıkları qrantlar müqabilində Qərbdəki Azərbaycanofob dairələrdən gələn sifarişləri yerinə yetirmək kimi yaramaz əməllərini davam etdirməkdədirlər. Paralellər apardıqda aydın şəkildə görünür ki, ölkəmizin uğurlarına iki qütbədən sinxron qaydada qışqanc yanaşma sərgilənir. Bunlardan biri Qərbdəki bölli dairələr, digəri isə onların Azərbaycanı uzaqları - “sapı özümüzədən olan baltalar”dır. Özünü redikül düşərgənin əsas siması sayan AXCP sədri Əli Kərimlinin son açıqlaması bu qənaəti bir daha təsdiqləyir.

Bu dəfə Əli Kərimli Azərbaycan-Çin əməkdaşlığını özünə “tənqid” hədəfinə çevirib. AXCP sədri “Nəyə görə Çini strateji tərəfdaş seçmişik? Bilən də yoxdur, xalqa izah edən də” deyir. Bunun ardınca Əli Kərimli 2017-ci ildən bəri Avropa İttifaqı ilə strateji tərəfdaşlıq sazişinin imzalanmamasına görə ölkə hakimiyyətini itiham etməyə başlayıb.

Əvvəla, onu deyək ki, Əli Kərimli iki fərqli mövzudan paralel şəkildə danışmaqla özünü növbəti dəfə ifşa edib. Sırr deyil ki, ayrı-ayrı Qərb dövlətləri və təsisatları Çinin

dünyada nüfuzunun artmasından bərk narahatdır. Onlar çoxqütblü yeni dünya nizamının formalaş-

masına qarşıdırlar və bu istiqamətdə gedən proseslərin qarşısını almağa çalışırlar. Bu gün Çini bölli dairələrin hədəfinə çevirən əsas amil də bu ölkənin global miqyasda iqtisadi, siyasi, hərbi güc mərkəzlərindən biri qismində çıxış etməsidir. Heç şübhəsiz ki, Azərbaycan-Çin strateji tərəfdaşlığı sərindən ifadə olunan narahatlıq Əli Kərimlidən çox Qərbin başağnsıdır. Burada AXCP sədri sadəcə, müzdlü suflyor qismində çıxış edir.

AXCP sədrinin Qərb dairələrinin sifarişlərini yerinə yetirməsi məsələnin yalnız bir tərəfidir. Bəs Əli Kərimli əsaslı qoyulan Azərbaycan-Çin strateji tərəfdaşlığından məmnun qalmadığını hansı arqumentlərlə əsaslandırır bilər? Sualın cavabı birmənalıdır: Heç bir əsasla! Söhbət dünyada ikinci böyük iqtisadiyyata malik bir dövlətlə strateji tərəfdaşlıqdan gedir. Hazırda Çinlə yaxınlaşmağa çalışan çoxlu sayda ölkənin adını sadalamaq mümkündür. O başqa məsələdir ki, Çin seçim edir və onun seçimlərindən biri də dinamik inkişaf tempirlərinə malik olan, öz siyasətində həmişə suverenlik prinsipindən çıxış edən Azərbaycandır.

MÜBARİZ

“Yeni Azərbaycan” qəzetinə abunə olmaq istəyənlər aşağıdakı yayım şirkətləri ilə əlaqə saxlaya bilərlər:

“Azərpoçt” MMC PDM- 0125984955, 0552004544
“Azərmetbuatıyımı” ASC - 0124411991, 0124404694
“Soma” MMC - 0125940252, 0503336969
“PressInform” MMC - 0703400100, 0504560835
“Qaya” MMC - 0125667780, 0502352343
“Qasid” MMC - 0124931406, 0124938343

F.Ş.Ruhid Hüseynov - 0124349301, 0505357898
“Türkistan Media Group” MMC – 050 241-48-23
“Region Press” MMC – 055 316-79-01
“Ziya LTD” MMC - 0124977696, 0503067744

6 aylıq abunə - 79,20 AZN
12 aylıq abunə - 158,40 AZN

Hökmdarlar nədən qorxurmuşlar?

Oktavian Avqust - ilk Roma imperatoru, Roma imperiyasının qurucusu

Dünyada heç nəyi vecinə almayan Oktavian Avqust şimşək səsndən dəhşətə gəlmiş. İldırım guruldayıb şimşək çaxan zaman qulaqlarını tutub başını yatağa soxarmış. O, göy guruldayan zaman ayağını saraydan çölə qoymaz, düşərgə çadırından başını çıxarmazmış.

İmperatorun bu fobiyasından Roma tarixçisi Suetoni bəhs edib. Tarixçinin yazdığına görə, Oktavian Avqust “İldırımlı Yupiter” məbədini səmada gurultu yaradan tanrıları sakitləşdirmək üçün tikdirmiş. İmperator ömrünün sonuna qədər özü ilə bir parça suiti dərisi gözdirib. Romalıların qədim inancına görə, bu tilsim insanı ildırım vurmaqdan qoruyurmuş.

Nə qədər qərribə görünse də, dünyanın ən böyük, ən güclü liderlərinin də qorxduları adi nəsnələr, onların da özünəməxsus fobiyları varmış. Bu yazıda tarixdə iz qoymuş hökmdarların həyatını cəhənnəmə döndərən fobiyalardan söz açacağıq.

Franklin Ruzvelt “İnsanların qorxmalı olduğu yeganə şey qorxunun özüdür!” kimi məşhur aforizmin müəllifi olsa da, onun özü adi alovdan çox qorxurmuş.

Bu fobiya onu bütün həyatı boyu təqib edib. Oddan qorxu prezidentin uşaqlıq travması olub. O, lap kiçik yaşlarında olarkən sevimli xalasını alıb-yanan paltarla bağıraraq pilləkənlərlə aşağı enən görübmiş. Gecə vaxtı balaca Ruzveltin xalasını əlində çıraq dua oxuya-oxuya pilləkənlə düşürmüş, birdən onun uzun yataq paltarını çıxarın alovuna dəyib alışıq. Balaca öz xalasını ilə səs-səse verib qışqıracaraq evdəkiləri köməyə çağırıq. Xalanı xilas edənlər də, bu hadisə Ruzveltin yaddaşından silinmir.

Növbəti yanğın hadisəsi onun alov qorxusunu daha da şiddətləndirir. Ruzvelt aristok-

Franklin Delano Ruzvelt - ABŞ-ın 32-ci prezidenti

rat ailələri üçün nəzərdə tutulan məktəbdə təhsil alırdı. Burada nəzəri elmlərdən başqa idman və əlavə məşğuliyyətlər də keçilirdi. At sürmək də bu məşğuliyyətlərdən biri idi. Bir dəfə atlar saxlanan tövlə alovlanır. Evləri məktəbin yaxınlığında olduğuna görə Franklin həmin yanğını aydın görür. Onun tanıdığı və daim mindiyi bir neçə at həmin yanğında dayanmadan həyəcanla kişnəyər-kişnəyər yanıb ölür. Atları xilas edə bilmədiklərinə görə Franklin özünü həmişə günahkar bilir.

Xidmətçilərinin sözlərinə inansaq, Ruzvelt heç vaxt yataq otağının qapısını bağlamayıb. Bütün həyatı boyu ona elə gəlir ki, olduğu ev qəfil alovlanıb yana bilər və o çatdırıb bayıra qaça bilməz.

Çingiz xan - Monqol imperiyasının qurucusu və ilk böyük xanı

Sən demə, adı dünyanı lərzəyə salan Çingiz xanın da qorxduğu varmı! Dünyanın yarısını fəth edən böyük sərkərdənin vəhşi itlərdən qorxduğu söylənilir.

Çingiz uşaq ikən çöldə mal-qara otarırmış. Bir dəfə heyvanları otlağa aparanda haradansa yırtıcı çöl itləri peyda olur. O, itlərin qabağından qaça-raq cəld ağaca dırmaşdığına görə xilas olur. Deyilənə görə, Çingiz xan təsərrüfatda da it saxlamağa icazə verməyib.

Roma imperatoru Herakl

Heraklin adına bağlı çoxlu əsətir, əfsanə, rəvayət var. Roma-İran müharibəsinin qəhrəmanı, xristianlığın yayılmasında xüsusi rol oynamış bu hökmdarın dövründə Balkanlarda yaşayan bəzi slavyan xalqları da xristianlığı qəbul etmişdi. Bir çox döyüşdə şəxsən şücaət göstərmiş bu sərkərdənin fobiyaşı çox maraqlıdır: o, sudan qorxurdu. Deyilənə görə, onun inandığı məşhur astroloq İsgəndəriyyəli Stefanos imperatora suda boğulub öləcəyi ilə bağlı öncədən məlumat vermiş. Herakl öncəgörənin sözlərindən o qədər qorxmışdu ki, paytaxtın bütün su çənələrini qfıl altında saxlamağı ömr etmişdi. Çox sonralar türk arxeoloqlarının apardığı qazıntıların nəticəsində bu fakt təsdiqlənmişdi.

Rusiya çarı I Pyotr

I Pyotrdan bəhs edən bir çox bədii filmdə çar təbəələrinin evinə əsgərlərdən qabaq girir. Amma bu, həqiqət deyil.

I Pyotr yoxlatmadan hər hansı bir evə, xüsusən də kəndlilərə məxsus yaşayış məkanına girməzdi. Məsələ ondadır ki, çar tarakandan çox qorxurdu. Hansısa qapalı məkana daxil olmaq lazım gələndə xidmətçilər çardan önce içəri girib hər tərəfi, xüsusən də künc-bucaqları diqqətlə yoxlayır, tarakanların olmadığına əmin olduqdan sonra I Pyotru içəri dəvət edirmişlər.

Müəmmər Qəzzafi - Livianın keçmiş lideri

Qəzzafinin ən çox qorxduğu şey yüksəklik idi. O, başqa ölkəyə rəsmi səfərə gedəndə qəbul edən tərəf artıq bildirir ki, ölkə rəhbərlərinin görüşləri, danışıqları, rəsmi ziyafətləri yalnız birinci mərtəbədə təşkil olunacaq. Qəzzafi ömründə birinci mərtəbədə yuxarı qalxa bilməyib. Bu səbəbdən onun Liviyadakı mənzillərinin hamısı birinci mərtəbədə yerləşirdi. Bu fobiyasına görə Liviya lideri ömrünün son illərində bədvi çadırında yaşamağa üstünlük verirdi. Hətta Fransada rəsmi səfərdə olarkən Müəmmər Qəzzafi Parisin tən mərkəzində özünə çadır qurdurmuşdu.

Uinston Çörçil - Böyük Britaniyanın baş naziri

Marahlıdır ki, iyirminci əsrin ən böyük nətiqlərindən olan Uinston Çörçil, sən demə, zaman-zaman kəkələmədən əziyyət çəkir və bu çatışmazlığını qətiyyətlə gizlətməyə çalışmış. O hələ gənc ikən - 29 yaşında Britaniya parlamentində çıxışa hazırlaşır. Cəsarətlə kürsüyə yaxınlaşıb, alovlu nitqini söyləmək üçün özünü toplayır. Saniyələr, dəqiqələr keçir, Çörçil nitqinə başlamayıb susur. Hamı gənc siyasətçinin öz dəqiqəyə yaxın kürsüdə dinnməzəcə durmasına təmənənə eləyir. Bəs sonra nə baş verir? O, bir kəlmə

də danışmadan öz yerinə qayıdaraq başını aşağı salıb oturur. Sən demə, gənc natiq kürsüyə qalxarkən düşüncəmiş ki, birdən həyəcədən kəkələməyə başlayar, bütün zal ona gülür.

Beləcə, o, kəkələyəcəyini əvvəlcədən hiss edən zaman gülüş hədəfinə çevrilməkdən qorxar, danışmamağa üstünlük verərmiş. Bu halında “Susmaq daha yaxşıdır” deyərək kürsüdən aralanarmış.

Zaman keçdikcə Çörçil kəkələmə qorxusuna qalib gəlməyi bacarıq. Yaşadığı evə xitabət kürsüsü qoydurur və kəkələmədən nitq söyləməyi təkbəşinə məşq etməyə başlayır. Beləliklə, öz fobiyasının üstünə gedən dövlət xadiminin kəkələdiyini heç kim görmür.

Adolf Hitler - alman faşistlərinin lideri

On milyonlarla insanın həyatına son qoyan, II Dünya Müharibəsi kimi bəşəri fəlakətin müəllifi, alman nasistlərinin lideri Adolf Hitlerin həyatda ən böyük qorxusu diş həkimi idi. Nə vaxtsa aldığı uşaqlıq travmasına görə faşist lider həyatı boyu stomatoloq xidmətindən istifadə etməyib. O, dəhşətli diş ağrısından dəliyi dönsə də, dözüb, beləcə, dişləri bir-bir çürüyüb sıradan çıxıb. Deyilənə görə, furer ömrü boyu diş xəstəliyindən əziyyət çəkib.

Murad Köhnəqala

İdman

Həndbol üzrə Azərbaycan çempionatında komanda sayı artırılır

Həndbol üzrə Azərbaycan çempionatında kişi və qadın komandalarının sayı artırılacaq. AZƏRTAC-ın əldə etdiyi məlumata görə, yaxın günlərdə bununla bağlı yekun qərar verıləcək. Qadınlar arasında ölkə çempionatında 1 komanda

danın debütü gözlənilir. Kişilərdə isə yaradılacaq yeni klubların sayı barədə dəqiq məlumat yaxın günlərdə verıləcək.

Qeyd edək ki, Azərbaycan çempionatının ötən mövsümündə kişilərdə 7, qadınlarda isə 6 komanda mübarizə aparıb.

Azərbaycan karateçisi Dünya Kubokunda üçüncü olub

Kyokuşin karate üzrə Azərbaycan millisinin üzvü Cavid Kazımlı (+75 kq) Bolqarıstanın Varna şəhərində keçirilən Dünya Kubokunda bürünc medal qazanıb.

Azərbaycan Karate Federasiyasının mətbuat xidmətindən “Report”a verilən məlumata görə,

o, 16-17 yaş qrupunda bu mükafata sahib çıxıb.

Daha sonra yarışda senşi döyüşlərinə start verilib. Bu növdə Orxan Məmmədov ilk görüşünü qələbə ilə bitirib. O, ikinci döyüşünü bu gün keçirəcək.

Qeyd edək ki, Azərbaycan yarışda 12 idmançı ilə təmsil olunur.

Avropa çempionu: Məşqçilərimin üzərimdə olan əməyi danılmazdır

İkinci dəfə Avropa çempionu olduğuma görə çox xoşbəxtəm.

Bu sözləri AZƏRTAC-a açıqlamasında Serbiyanın Novi Sad şəhərində 20 yaşlılar arasında keçirilən Avropa çempionatında qızıl medal qazanan Azərbaycan qadın güləşçisi Ruzanna Məmmədova deyib.

Çempionatda 59 kiloqram çəki dərəcəsində mübarizə aparın idmançı fəxri kürsünün ən yüksək pilləsinə qalxdığı

üzün xoşbəxt olduğunu bildirib: “Turnirdən əvvəl çox yaxşı təlim-məşq toplanışı keçdik. Ötən il yeniyetmələrin Avropa çempionatında ikinci, gənclərdə isə üçüncü olmuşdum. Bu il iki çəki yuxarıda mübarizə aparırdım. Özümə inanırdım. Ancaq məşqçilərim Solmaz Adilova ilə Toğrul Əsgərov mənə daha çox dəstək olub və güvənirdi. Onların üzərimdə olan əməyi danılmazdır. Bu cür məşqçilərin rəh-

bərliyi altında çıxış etdiyim üçün şanslıyam. Qələbəmi məndən məğlublıq gözləyənlərə həsr edirəm”.

Onun sözlərinə görə, qadınlardan ibarət milli komanda Avropa çempiona-

Wrestling, U20, U20 European Championships, Podium 59kg, WWF, Azerbaijan, Ruzanna Mammadova (AZE)

ta daha çox medal qazanmalı idi: “Qızlara ümid çox idi. Sadəcə, adi səhvlərin qurbanı oldular”.

Gələcək hədəfləri barədə danışan Avropa çempionu qarşıdan gələn dünya çempionatında uğurlu nəticə qazanmaq üçün öləndən gələni edəcəyini deyib.

Qeyd edək ki, Ruzanna Məmmədova finalda rusiyalı Yelena Kurova ilə üz-üzə gəlib. Gərgin mübarizə şəraitində davam edən görüş qarşılıqlı xallarla keçib. Əzmkarlıq göstərən güləşçimiz yekunda 14:10 hesablı qələbə ilə Avropa çempionu olub. Digər qadın güləşçilərimizdən

Elvina Kərimzadə (50 kiloqram) təsəlliverici görüşdə bolqarıstanlı Emine Osmanndan güclü olub - 6:3. Ancaq bürünc medal uğrunda qarşılaşmada finlandiyalı Roberta Luostarinenə udub - 0:10.

Nərgiz Səmədova (55 kiloqram) təsəlliverici görüşdə polşalı Nikiola Vişnievskanı “tuş”la mübarizədən kənarlaşdırıb. Həmyerlimiz üçüncü yer uğrunda hələdici qarşılaşmada rusiyalı Yekaterina Çikanovaya məğlub olub - 1:8.

Fatimə İsayeva (68 kiloqram) isə təsəlliverici görüşdə polşalı Karolina Domaşuka müqavimət göstərə bilməyib - 0:10.

Təsisçi:
Yeni Azərbaycan Partiyası
Baş redaktor:
Alicq HƏSƏNOĞLU

www.yeniazərbaycan.com
mail@yeniazərbaycan.com
Ünvan: Bakı - AZ-1000, Üzviyir Hacıbəyli - 66
Telefonlar:
598-37-76, 498-82-21
498-81-24, 498-19-84

İndeks: 67100
Lisenziya: N-B-317
Tiraj: 4162
Sifariş: 1487
“Kapital Bank” ASC-nin Nərimanov rayonu filialı
h/h - 33080019443900419109
kod - 200093
VÖEN - 1500486601

Qəzet “Yeni Azərbaycan”ın bilgisayar mərkəzində yığılıb, səhifələnilir və “Azərbaycan” nəşriyyatında ofset üsulu ilə çap edilir.

Qəzet 1993-cü ilin aprel ayından nəşr olunur. Məsul nəvbəti: Elbrus Cəfərli